

O₂

“කිසිවෙකු විසින් ඔබගේ ශ්වසන පද්ධතිය යම් ලෙසකින් අවහිර කර සුළු කාලයක් ඔබගේ හුස්ම ගැනීම නවතා දැමුවහොත් ඔබට දැනෙන අපහසුව සිතාගත හැකි ද?”

මෙම අත්හදා බැලීම මා ඔබට ඉදිරිපත් කළේ මගේ මේ කථාවේ කථා නායක සුන්දරලිංගම් මේ වන විට විදින අපහසුව කෙසේදැ යි ඔබට වටහා ගැනීම සඳහා ය.

සුන්දරලිංගම් වචනාර්ථයෙන් ම සුන්දර ප්‍රියමනාප මිනිසෙකි. කොළඹ ජාතික රෝහලේ එක්තරා වෘත්තීය අසරණව වැතිර සිටිය දී ඔහු මට හමුවී ය. ඔහුගේ ඇස්වල ජීවත්වීමේ බලාපොරොත්තු ලියැවී තිබිණි. නමුත් එම බලාපොරොත්තු කෙමෙන් කෙමෙන් විද්‍යාත්මකව පැවසුවහොත් සන සෙන්ටි මීටරය බැගින් අඩුවන බව ඔහුට සවිකර තිබූ ඔක්සිජන් මාපකයේ සඳහන්ව තිබිණි.

ඔහු හෘදයේ පවතින අසංකූලතාවයකින් පෙළෙන්නේ ය. ඔහුට බාහිරව සාමාන්‍ය පරිදි ඔක්සිජන් වායුව ආග්‍රහණය කිරීමේ හැකියාවක් නොතිබිණි. පෙණහලුවල පවතින ගැටලුකාරී තත්වයන් එයට හේතු වී ඇත. එබැවින් වෛද්‍යවරුන් ඔහුට කෘත්‍රීමව ඔක්සිජන් ලබා දීමට කටයුතු කර තිබිණි. ඇදට යාබදව ඔක්සිජන් බහාලුමක් සවිකර එමඟින් ඔහුට ඔක්සිජන් නාසය හරහා පොම්ප කිරීමක් සිදු කරන ලදී.

මගේ ජීවිත කාලය තුළ පුද්ගලයෙකුට සිය ජීවිත කාලය පුරාවට ම බාහිරව තාක්ෂණික ක්‍රමවේද මඟින් ඔක්සිජන් ලබාදීමට අවශ්‍ය බව දැනගන්නට ලැබුනේ සුන්දරලිංගම් දුටු විට ය.

ඔහු ඔක්සිජන් ඉල්ලා හඬා වැටෙන්නෙක් වී ය. රෝහලින් පිට කිරීමට ක්‍රමයක් නොමැති වූයේ ඔහු වෙනුවෙන් ඔක්සිජන් රැගෙන දීමට කෙනෙකු නොමැති බැවිනි. වෛද්‍ය, හෙද කාර්යය මණ්ඩලය සුන්දරලිංගම්ව ඉතා ආදරයෙන් රැකබලා ගනු ලබ යි. මෙම තත්ත්වය තුළ වෛද්‍යවරුන් සමාජ සේවා ආධාර පිළිබඳව යම් බලාපොරොත්තුවක් තබාගෙන මා අමතන ලදී.

සුන්දරලිංගම්ගේ විස්තර අනුව ඔහු අඩු ආදායම්ලාභියෙකු බව මා හට පවසන ලදී. බැලූ බැල්මටත් පවුලේ ඥාතීන් දෙස බැලූ විටත් එය තහවුරු කරගත හැකි මට්ටමේ පැවතිණි. ඔහුට යළිත් ජීවිතය (O_2) ලබාදීමේ වැඩපිළිවෙලට මා ඇතුළු වූයේ සුන්දරලිංගම් තරම්ම මා ද බලාපොරොත්තු තබාගෙන ය.

මා සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමයට මොහුට ආධාර ලබාදීමේ හැකියාව පිළිබඳව මූලින් ම විමසන ලදුව එය ඉටු කිරීමේ හැකියාව පවතින බව සනාථ වී ය. නමුත් එයට අදාල ග්‍රාම නිලධාරී සහතික, වැය විස්තරය, මිල කැඳවුම ලබා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණක් විය. නමුත් සුන්දරලිංගම්ගේ පවුලේ අය ඔහු වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් නොවුණි. ඔහු තනිකඩයෙකු වශයෙන් රෝහල් ඇඳ මත වැතිර සිටින ලදී. මෙම තත්ත්වය මත විශාල වගකීමක් දැරීමට මට සිදුවී ය. එම වගකීම ඉටු කිරීම සඳහා එක්තරා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයක නිශ්චිත නිලධාරියෙකුට ඇමතීමක් දී මාගේ අවශ්‍යතාවය (රෝගියාගේ ලිපි ලේඛන සැකසීම) පිළිබඳව කථා කරන ලදී.

දුරකථනයේ අනික් පසින් මා වෙත ලැබුණු පිළිතුර වූයේ සුන්දරලිංගම් මියගියහොත් ඔහුගේ යැපෙන්නන් සඳහා ස්වයං රැකියා ආධාරයක් හෝ දරුවන්ට අධ්‍යාපන ආධාරයක් හෝ ලබා දීමට කටයුතු කළ හැකි බවයි.

මරණයේ එළිපත්තේ සිටින සුන්දරලිංගම් වැන්නවුන්ගේ පශ්චාත් මරණ සුභසාධක සේවාවන් සැපයීම පිළිබඳව පමණක් සිතන නිලධාරීන් ද මේ දැනුවත් සමාජය තුළ දක්නට ලැබීම සුන්දරලිංගම් වැන්නවුන්ගේ අවාසනාවකි.

මා සුන්දරලිංගම් තරමට ම අසරණ වී ය. එහි කම්පනය රික්ටර් මාපකයේ සටහන් වූවා නම් කෙතරම් අගයක් ගනී දැ යි මා අදටත් සිතමි. නමුත් මෙය අතහැර දැමිය යුතු කරුණක් නොවන බව මම සිතුවෙමි.

මා විසින් මෙම විෂයට අදාළව කටයුතු කරනු ලබන රාජ්‍ය ලේකම් කාර්යාලයක අධ්‍යක්ෂවරයා හමු වී මෙම අවනඩුව පවසන ලදී. එතුමාගේ අදහස වූයේ නිසි ක්‍රමවේදයකින් බැහැරව ඔක්සිජන් ලබාදිය නොහැකි බව යි.

නමුත් ප්‍රායෝගික තත්ත්වය තුළ මිනිසෙකුට ඔක්සිජන් ලබාදීම වැනි සුවිශේෂී අවශ්‍යතාවයක් සපුරාලීම වෙනුවෙන් ක්ෂණිකව ක්‍රියාත්මක වීමට තරම් කාර්යක්ෂම ක්‍රමවේදයක් නොමැතිවීම පිළිබඳ නැවත නැවතත් සිතිය යුතු කාලය පැමිණ ඇත. මා වරද දකින්නේ පුද්ගලයාගේ නොව ක්‍රමවේදයේ පවතින නොගැලපීම් තුළ යි.

සුන්දරලිංගම්ගේ අවශ්‍යතාවය ඔහුට කොතරම් වටිනා යි දැනගැනීම සඳහා සුළු මොහොතක් ඔබ හුස්ම ගැනීමෙන් වැළකී සිටින්න. එවිට සුන්දරලිංගම්ගේ අවශ්‍යතාවය කොතරම්දැ යි ඔබට ද වැටහෙනු ඇත.

අදටත් සුන්දරලිංගම් රෝහල් වාට්ටුව තුළ අප එතෙක් බලා හිඳිනු ඇත. ඔහුට නිදහසේ හුස්ම ගැනීමට ඉඩ ලබාදෙන දිනය තීරණය වන්නේ අප සියලු දෙනාගේ ම කැපවීම මත ය. ජීවිතයත් මරණයත් අතර දෝලනය වන ජීවිත සඳහා කැපවීමට හැකි මිනිසුන්ගේ පුරප්පාඩු මේ සමාජය තුළ බොහෝ ඇත.

ධම්මික වාසල බණ්ඩාර

සමාජ සේවා නිලධාරී,

ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහල - කොළඹ.

අසරණයෝ

කාමාතුරයන්ගේ පහත් ආසාවන්ට ගොදුරුවන අසරණ තරුණියන්, කාන්තාවන් පිළිබඳ බොහෝ කතා පැතිරෙන වර්තමානයේ අද මා ඉදිරිපත් කර ඇති කමලාගේ කථාව සුවිශේෂී වන්නේ ඇය ඇඳ මතට ම සීමා වී සිටින රෝගියෙකු නිසා ය. එවැනි අසරණ දුබල නැගණියකගෙන් තම පහත් ආසාවන් සපුරාගත් මේ මිලේච්ඡ කාමාතුරයා තවම නිදහසේ සැරි සැරීම ද අභාග්‍යයකි.

කැගල්ල දිස්ත්‍රික් හා මහනුවර දිස්ත්‍රික් මායිමට පිහිටා ඇති සුන්දර කඳු මුදුන් සහිත වන ප්‍රදේශයක වතු දෙමව්පිය යුවලකට දාව දියණියක් උපත ලැබුවා ය. මෙම දියණිය සෙමෙන් කෙළිදෙලෙන් වැඩි වයස අවුරුදු පහක් පිරීමේ දී පාසලට ඇතුළු කරන ලදී. එම දියණිය නමින් කමලා යැ යි නම් කරමි. ඇගේ දෙමව්පියන් වතු සේවකයන් වන අතර ඔවුන්ගේ පවුලේ සාමාජිකයන් තිදෙනෙකි. දූ වරුන් දෙදෙනෙක් හා එක් පුතෙකි. කාලය සෙමින් ගෙවී ගොස් කමලාට වයස අවුරුදු හය පමණ වන විට දී ඇය අසනීප විය. අසනීපය සඳහා අත් බෙහෙත් හා වතු රෝහලෙන් ප්‍රතිකාර ලබාගත් නමුත් සුව නොවී ය.

වතු රෝහලේ වෛද්‍යවරයා මෙම දැරිය නාවලපිටිය මූලික රෝහලට ඇතුළත් කරන ලදී. එහෙත් කොතෙක් ප්‍රතිකාර කළත් කමලාගේ තත්ත්වය එන්න එන්න ම නරක අතට හැරෙමින් පැවතුණි. කමලාගේ පවුලේ උදවිය මහත් කම්පාවට පත්ව සිටි අතර වෛද්‍ය නිගමනය වූයේ කමලාගේ ස්නායු දුර්වල වෙමින් පවතින බව යි. කාලය ගෙවී ගිය අතර කමලා රෝහලේ මාස කිහිපයක් ප්‍රතිකාර ගත් නමුත් දුව පැන ඇවිද ගිය මෙම දැරියට දෙපා අප්‍රාණික වී ඇවිදීමට නොහැකි වී ය. තව ටික කලක් ගත වූ පසුව කතා කිරීමට ද නොහැකි වී ය. මෙම රෝගය සුව කිරීම අපහසු බව පැවසූ වෛද්‍යවරු කමලා

නිවස වෙත ගෙන යන ලෙස දැන්වී ය. ඉන් අනතුරුව කමලාගේ දෙමව්පියන් ඉතා අපහසුවෙන් මෙම දියණිය රැකබලා ගන්නා ලදී. කමලාගේ සියලු කටයුතු මව හා පවුලේ උදවිය විසින් ඉටු කරන ලදී.

කමලාගේ සහෝදරිය හා සහෝදරයා විවාහ වී පවුලෙන් පිටව ගිය අතර මව, පියා හා කමලා නිවසේ තනි වී ය. මව කමලාගේ කටයුතු ඉටුකර, වතු සේවය සඳහා සෑම දිනක ම නිවසින් පිටවීය. මෙසේ කමලාගේ වයස අවුරුදු තිස්තුනක් වන තෙක් ම මෙසේ කාලය ගෙවී ගියේ ය. එහෙත් කාමාතුර නරුමයෙකුගේ බැල්ම මෙම කතා කිරීමට හා නැගීටීමට නොහැකි කමලා වෙත යොමු වී ය. මෙසේ මාන බලමින් සිටි අවස්ථාවක එම නරුමයාට අවස්ථාව උදාවිය. අසරණ කමලා එම කාමාතුරයාට බිලිවීය.

එහෙත් කමලාට මෙය තම දෙමව්පියන්ට පැවසීමට නොහැකි විය. දින, සති, මාස ගත වෙද්දී කමලාගේ වෙනස දැනගත් මව නාවලපිටිය රෝහල වෙත ඇතුළත් කරනු ලබයි. වෛද්‍යවරු කමලා පරීක්ෂා කර ඇ ගැබ්නියක් බව පවසා ඇත. එම අවස්ථාවේ ඇ පොළවේ පස්කමින් විලාප දී හඬා වැලඹී ඇත. නමුත් සියල්ලම සිදුවී හමාර ය. දැනට මෙම තැනැත්තිය ඇතුළත් කිරීමට සමාජ සේවා ආයතනයක් ද නොමැති අතර මවට ඇ රැකබලා ගැනීමට නොහැකි වුවත්; රෝහලේ තබා ගැනීම ද කළ නොහැක.

නාවලපිටිය මූලික රෝහලේ සෞඛ්‍යය ඒකකයේ වෛද්‍යවරයා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ නිලධාරීන් සමඟ විෂය සම්මන්ත්‍රණයක් පවත්වා දරුවා ප්‍රසූත කරන තුරු රෝහලේ තබා ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සම්පාදනය කරන ලදී.

නමුත් මෙම අපරාධයට සම්බන්ධ වූ තැනැත්තා අදටත් නිදැල්ලේ හැසිරේ. අසරණ පවුලක් තව තවත් අසරණ වී ඇත. මෙවන් සිදුවීම් ඉදිරියට සිදු නොවීමට අවශ්‍ය වාතාවරණය සකස් කිරීම සමාජය සතු වගකීමකි.

ජේ. එම්. ජයන්ත බණ්ඩාර

සමාජ සේවා නිලධාරී,
මහ රෝහල - නාවලපිටිය.

නොණ්ඩුව

“උඹ එල්ලිලා මැරෙන්න ම ඕන. නැගපන් මේසෙ උඩට”

ප්‍රභා, ශාන්තිව මේසය වෙත තල්ලු කරමින් යක්ෂයකු සේ හැසිරෙයි. මේසයට කෙළින් මීට මද වෙලාවකට පෙර ප්‍රභා විසින් ම එල්ලන ලද නොණ්ඩුව දෙස බියෙන් බැලූ ශාන්ති වෙර යොදා ප්‍රභා ව තල්ලු කළා ය.

“මට බෑ... මට බෑ... මට යන්න දෙන්න”

“බෑ... උඹට යන්න දෙන්න බෑ. තවත් මට උඹව ඕන නෑ. වරෙන් වරෙන්...” එවර ප්‍රභා, ශාන්තියේ කොණ්ඩයෙන් අල්ලා වැරෙන් මේසය වෙත අදින්නට වි ය. ශාන්ති මර බියෙන් බෙරිහන් දුන්නා ය.

“අයි යෝ... මට බෑ... මාව බේරා ගනියෝ...”

එවර ශාන්තියේ බෙරිහන් දීම ඔවුන් රැඳී සිටි උඩු මහලේ සිට පහත මාළයේ ආපන ශාලා සේවකයන්ට ඇසෙන්නට පවා ප්‍රබල වි ය. ඔවුහු වහා දිව ආවෝ ය.

“මහත්තයා මොකද මේ?” එක් සේවකයෙක් සිදු වූ දේ දැක විස්මයෙන් විමසුවේ ය. අනෙක් සේවකයින් කිසිවක් සිතාගත නොහැකිව ගල් ගැසී සිටියෝ ය.

“මේ ගැනට පිස්සු. එල්ලිලා මැරෙන්න හදනව” ප්‍රභා වහා කීවේ ය.

“අපොයි නෝනා මොන අපරාධයක් ද මේ. නෝනා මෙහෙම කළොත් දරුවට මොකද වෙන්නේ” එක් සේවිකාවක් ශාන්තියේ අතින් අල්ලා ගත්තා ය.

“මේ බොරු... මෙයයි මාව එල්ලන්න යන්නේ. මෙයා කියනව මට එල්ලිලා මැරෙන්නලු” ශාන්තියේ අදෝනාව ප්‍රභාගේ සිනාවෙන් වැසී ගියේ ය.

“ඔය මම කීව්වෙ. මේ ගැනිට පිස්සු. විකාර දොඩවනව. මෙයාව එල්ලන්න මට පිස්සු ද?” ඔහු සේවකයන්ට අණදෙන්නා සේ කීවේ ය.

“මහත්තයා අපි නෝනව දොස්තර කෙනෙකුට පෙන්නමු”

“තමුසෙලට ඕන දෙයක් කරනව. මට වෙලාවක් නෑ පිස්සන්ගේ ප්‍රශ්න විසඳන්න” එසේ කියමින් ප්‍රභා පිටව ගියේ ය. සේවකයෝ එකතුව බලහත්කාරයෙන් මෙන් ශාන්තිව රෝහල් ගත කළෝ ය.

වෛද්‍ය පරීක්ෂණ වලින් පසුව ශාන්තිව මානසික වෛද්‍ය විශේෂඥවරයකට යොමුකර ප්‍රතිකාර ලබා දීමට තීරණය විය.

මේ ප්‍රශ්නය හා බැඳුණු සමාජ වටපිටාව පිළිබඳ සොයා බැලීමේ කාර්යය මට පැවරුනේ එලෙස ය. ඒ අනුව මා ඇය හමුවීමට තීරණය කළෙමි.

මානසික රෝග පිළිබඳ ප්‍රතිකාර සඳහා රෝහල වෙත පැමිණෙන සංඛ්‍යාව දිනෙන් දින වැඩිවන බව පැහැදිලි වේ. වර්තමාන ජන සමාජයේ ළමා, තරුණ, කාන්තා, වැඩිහිටි ආදී වශයෙන් එකිනෙකා ගැටෙන පරිසර හා පුද්ගලයන් අතර සරල දෙයින් ආරම්භ වන ගැටළු සංකීර්ණ තත්ත්වයකට ඉතා වේගයෙන් වෙනස්වන ආකාරය අසන්නට දකින්නට සිදුවන අවස්ථා සුලභව පවතී.

ප්‍රතිකාර සඳහා මානසික රෝග පිළිබඳ විශේෂඥ වෛද්‍යවරිය වෙත ශාන්ති යොමු වී ඇත්තේ සියදිවි භානිකර ගැනීමට තැත් කිරීම සම්බන්ධයෙනි. ඇය සමග සාකච්ඡා කිරීමෙන් අනතුරුව ඒ සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය තොරතුරු සොයා බැලීමට සමාජ සේවා නිලධාරියාගේ මැදහත් වීම අවශ්‍ය බව දැන්වී ය.

මම ශාන්ති පදිංචි ස්ථානයට ළඟා වුණෙමි. නගර සීමාවේ තෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක බිම් මහලේ පවත්වාගෙන යනු ලබන ආපන ශාලාවේ දී ඇය හමුවිය.

මඩකලපුව ශාන්තියේ ගම යි. ප්‍රේම සම්බන්ධයකින් පසු ප්‍රභා යන අය සමග මීට අවුරුදු 4ට පෙර ඔහු සිටින මාතලේ ප්‍රදේශයට පදිංචිය සඳහා පැමිණ ඇත. එහෙත් විවාහය ලියාපදිංචි කර නොමැත. ඒ හේතුවෙන් ශාන්ති පවුලේ අය සමග පැවැත්වූ සබඳතා දුරස්ථි ය.

ශාන්ති ප්‍රභාගේ තුන්වන බිරිඳ බවක් මෙහි පැමිණි අලුත ආදරයෙන් හා හොඳින් සතුටින් ජීවත් වූ බවක් ප්‍රකාශ කරන විට ඇයගේ මුහුණේ ඉරියව් වලින් ද සතුට පිළිබිඹු විය.

දරුවා ලැබීමෙන් පසු ක්‍රම ක්‍රමයෙන් සැමියාගේ ක්‍රියා කලාපයන් වෙනස් වී ඇත. මේ වන විට දරුවාට වයස අවුරුදු 4 කි. අවුරුදු 3ක පමණ කාලයක් අශ්‍රී සැමි සබඳතා වලින් දුරස්ථි වී ඇත. ප්‍රභා සමග ආදිනයේ දී ගත් ඡායාරූපයක ශාන්ති පෙනෙනවාට වඩා අද බොහෝ සේ කයින් වැහැරී ගොස් ඇත. ඇඳුම් පැළඳුම් ආහාර පවා හරි හැටි නොලැබෙන අතර තමන්ගෙන් මෙහෙකාරියකගෙන් මෙන් කායික වද හිංසාවට ලක් කරමින් වැඩගන්නා බව කඳුළින් ප්‍රකාශ කළේ ය. දරුවාගේ උවමනාවන් සොයා බැලීමට තමන්ට අවස්ථාවක් නොමැති බව දැන්වී ය.

ප්‍රභා සමාජයේ අයහපත් ක්‍රියාවන්ට යොමු වී ඇත. මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට අධික ලෙස නැඹුරු වී ඇති බව දෙවන මහල නිරීක්ෂණය කරන අතර දුටු දර්ශනයෙන් නිගමනය කර ගැනීමට හැකි වී ය.

ආපන ශාලාවේ සේවයට පිටකින් කාන්තාවන් ගෙන්වාගෙන ඔවුන්ට අවශ්‍ය සේ මුදල් වියදම් කරන බව තමන් දන්නා නිසා එම සබඳතා හේතුවෙන් නිතර සැමියාගෙන් තමාට හිරිහැර වන බව ඇය ප්‍රකාශ කර සිටියා ය.

දෙවන මහලේ කාමර පෙන්වා, පැය ගණන් සඳහා මුදල් අය කිරීම් කර ළමුන්ට, තරුණ, වැඩිහිටි අයට කාමර කුලියට ලබා දෙන බව පිළිකුල් සහගතව ප්‍රකාශ කළා ය.

ප්‍රහාට මෙම ආපන ශාලාවට අමතරව ඇමරිකාවේ ව්‍යාපාර කුලින් ආදායම් ලැබෙන අතර එහි පුරවැසිභාවය හිමිවී ඇති බවත් ඒ සම්බන්ධයෙන් වැඩි විස්තර නොදන්නා බවත් ඇය කියා සිටියා ය.

මෙම පරිසරය තුළ ශාන්ති නිතර කායික හා මානසික හිංසනයට පත්ව ඇති අතර ඇය වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් වීමට ද කිසිවකු නැති නිසා ඇය තව තවත් අසරණ තත්වයට පත් වී ඇත. සැමියාගේ අසම්මත ක්‍රියාවන්ට හරස් වන විට ඇයට දැඩි වද හිංසා පැමිණෙන බව ශරීරයේ ලකුණු පෙන්වමින් ප්‍රකාශ කළේ ය.

ශාන්තිට කොන්ක්‍රීට් වහලයේ කොක්කක ආධාරයෙන් තමා විසින් බෙල්ලේ වැල දා මිය යන බවට අවශ්‍ය පරිසර සාධක සකසා එල්ලෙන ලෙස බලහත්කාරයෙන් විඩාවට පත් කර ඇත. එවිට ඇය බොහෝ සෝෂා කිරීමෙන් පසු සේවකයන් ඇය සියදිවි හානි කර ගැනීමට තැත්කළ බව පවසමින් රෝහලට ඇතුළත් කර ඇත. ප්‍රහා, ඇය “පිස්සු” තැනැත්තියක් බවට ප්‍රචාරය කර ඇත.

මෙම තත්වයන් මත ඇයට අහිමිව ගිය පවුල් සංස්ථාව ගොඩනගා ගැනීමේ හැකියාව හා බිරිඳක් ලෙසින් තමන්ගේ වගකීම, ක්‍රියාත්මක විය යුතු ආකාරය අවබෝධ කර දීමට හැකි විය.

තොරතුරු නිරීක්ෂණය කුලින් ද අවට පරිසරයෙන් ද අදාළ නිලධාරීන් මගින් ද පසුබිම් කරුණු එක්රැස් කර ගත්තෙමි.

විශේෂඥ වෛද්‍යවරිය සමග අදාළ කරුණු සාකච්ඡා කර
නීතියේ සහය ලබා ගැනීමට කටයුතු කළෙමු.

පුදුමයකි ! දින සති මාස ගණන් බලා සිටියෙමු. ශාන්ති වද
හිංසා පැමිණෙන බව කියමින් සායනය සඳහා පැමිණියේ නැත. පරසරය
සුබදායක ලෙසින් වෙනස් වෙමින් පවතින බවට තොරතුරු ලැබෙමින්
පවතී.

විශේෂඥ වෛද්‍යවරිය නිතර නිතර මෙම සිද්ධිය සිහිපත්
කරමින් කාන්තාවන් දුකෙන් මුදවා ගැනීමට කටයුතු කිරීමට හැකිවීම
පිළිබඳව තම සතුට ප්‍රකාශ කරන්නේ ය. ඒ සඳහා මැදිහත් වීමට හැකිවීම
පිළිබඳ සමාජ වැඩකරුවෙකු වශයෙන් මම ද අප්‍රමාණ තෘප්තියක්
අත්විඳින්නෙමි.

යශෝධරා රණවිර

සමාජ සේවා නිලධාරී,
දිස්ත්‍රික් රෝහල - මාතලේ.

පියානෝ

“ඉතිං. ආර්යරත්න මහත්තයා දැන් ගෙදර ගියා ම මොනවද කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ?” ඔහු නිහඬව බලා උන්නා පමණි.

“නෝනයි දරුවයි උදව්වට ඉන්නවනේ... ටිකක් වචේකයෙන් කාලය ගතකරන්න පුළුවන් නේ ද?” දෙවන පැනයටත් ඔහු නිහඬ විය.

“ආර්ථික ප්‍රශ්න?”

“ආපසු රස්සාවට යන්න ඕනද?”

“පදිංචිය වෙනස් කරනවද?”

“බැංකු ලෝන් කියනවද?”

“දුවගේ විවාහය”

“ලිංගික ප්‍රශ්න?”

අප ඇසිය යුතු ප්‍රශ්න රාශියක් ම ඔහුගේ කඳුළු අතරින් විශැකී ගිය බව අප කාටත් වැටහිනි.

කොළඹ ජාතික රෝහලේ ආසාන (Stroke) ඒකකයේ ආසාන රැස්වීම (Stroke Meeting) සෑම බ්‍රහස්පතින්දාවක ම පැවැත්වේ. එදින ද මම එම රැස්වීමට අදාළ තොරතුරු රැස්කර ගැනීම සඳහා 16 වාට්ටුවේ රෝගී ඇදත් අතර සැරිසරන විට වයස අවුරුදු 50 තරම් වූ පිරිමි

අයෙකු ඉතා අසීරුවෙන් හුස්ම ඉහළ පහළ හෙළමින් කෙදිරිගාමින් සිටිනු දක්නට ලැබිණි. ඔහු වටා රැස්ව සිටි පිරිස ඉතා ම පිරිසිඳුව ඇඳ පැළඳ සිටි අතර ඔවුන් රජයේ ඉහළ තනතුරු දරන්නන් බවට මට අවබෝධ විය.

මම රෝගියාගේ ටිකට්පත රැගෙන බැලිමි. රෝගීන් කාටත් පොදු වූ කරුණු එහි සටහන්ව තිබිණි. මොහු පිළිබඳව තව දුරටත් සොයා බැලීමට මට අවශ්‍ය වූ බැවින් අසල සිටි සහායකයාගෙන් රෝගියා පිළිබඳව විමසිමි.

ආර්යරත්න මහතා රජයේ පරිපාලන සේවයේ ඉතා ඉහළ තනතුරක් දරන ලද පුද්ගලයෙකු වූ අතර හදිසියේ ඇති වූ ආසාත්‍යකින් (Stroke) ශරීරයේ කොටසක් අප්‍රාණිකව පෞද්ගලික රෝහල්වල මාස ගණනාවක් ප්‍රතිකාර ලබා අවසානයේ ජාතික රෝහල වෙත රැගෙනවිත් තිබිණි.

ඉතා කාර්යබහුල හා විශාල වගකීම් රැසක් ඇති මූලස්‍රනක් හොබවා ඇති මොහුගේ ඉතිහාසය මානසික පීඩාවන්ගෙන් පිරුණු එකක් බව දැනගන්නට ලැබිණි. විශේෂයෙන් ම රාජකාරී පරිශ්‍රය තුළ විවිධ මානසික පීඩාවන්ට මුහුණ දීම ම මෙම තත්ත්වය ඇති වීමට හේතු වන්නට ඇත.

කෙසේ වුව ද භෞත චිකිත්සක ක්‍රමවේදයන් හරහා තරමක සුවයක් ඔහුට ලැබුන ද නැවත කිසිදා යථා තත්ත්වයට පත් නොවන බව වෛද්‍ය මතය වී ය. බිරිඳගේ, දරුවන්ගේ හා මිතුරන්ගේ ආදරය රැකවරණය නොඅඩුව ඔහුට ලැබුණ ද, සිරුරේ අංශයක පවතින අක්‍රියතාවය පිළිබඳව ඔහු බලවත් පසුතැවිල්ලට පත්ව තිබිණි. කුඩා දරුවෙකු මෙන් හඩාවැටෙන්නට විය. තවත් විටෙක වයසට, අත්දැකීම් වලට නොගැළපෙන පරිදි ආවේගශීලී විය.

සංගීතයට බෙහෙවින් ඇලුම්කර ඇති ඔහු පියානෝ, ඕගන් වාදනයට රුසියෙකි. ඒකාකාරී රාජකාරී ජීවිතයෙන් මිදී මද අස්වැසිල්ලක්

ලැබීමට කුඩා මධුචිතත්, පියානෝවත් ඔහුට බෙහෙවින් උපකාරී වන්නට ඇත.

නමුත් ඔහුගේ ශාරීරික තත්ත්වය ඒ සියල්ල ම උදුරාගෙන ඇත. ඔහුට ඒ සියල්ල ම අහිමිව ගොස් ඇත. ඔහුව හුදෙකලා ලෝකයක හැරදමා ඇත.

මේ තත්ත්වය පිළිබඳව අප කණ්ඩායම වන විශේෂඥ වෛද්‍යවරුන්, හෙදියන්, විකිත්සකයින්, සමාජ වැඩකරුවන් මෙන් ම උපදේශන නිලධාරීන් ද එක්ව සතිපතා රැස්වී විශේෂ සාකච්ඡාවකින් පසුව ඉදිරි වැඩසටහන් සකස් කරනු ලබයි. විශේෂයෙන් ම ඉදිරි පුනරුත්ථාපන සැලසුම් සකස් කිරීම මෙහිදී විශේෂ අවධානයට යොමුවන කරුණකි.

ඔහුගේ වම්පස අත හා පාදය අක්‍රියව පවතින අතර කථන හැකියාව ද ආඝාත තත්ත්වය විසින් ඔහුට අහිමි කර තිබේ. මෙහිදී අප විසින් වඩාත් විමසිලිමත් වන්නේ ප්‍රතිකාර ක්‍රමවේදයෙන් පසුව සාමාජගත වූ පසු මොහුගේ අවශ්‍යතාවයන් තක්සේරු කිරීම ය.

ආර්ථික වශයෙන් හොඳ ස්ථාවරත්වයක් ළඟා කරගෙන සිටි ආර්යරත්න මහතාට සියලු පහසුකම් සහිත විශාල නිවසක් හිමිව තිබිණි. යාන වාහන වලින් අඩුපාඩුවක් නොතිබිණි. බිරිඳ හා එක ම දියණිය ද පියාට සෙවනැල්ලක් වී හමාර ය.

මේ වන විට ආර්යරත්න මහතාට ආධාර සහිතව ඇවිදීමටත්, කෙටියෙන් අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමටත් හැකි මට්ටමට සංවර්ධනය වී තිබුණේ ය. වැඩිදුර ප්‍රතිකාර හා පුනරුත්ථාපන කටයුතු සඳහා මාසික සායන හරහා සේවාවන් ලබාදීමට තීරණය කර තිබිණි.

සුළු මොහොතක ගැඹුරු නිහඬතාවයක් ආර්යරත්න මහතාත් අපත් අතර ගොඩනැගිණි. ගැඹුරු හුස්මක් හෙළීමෙන් පසු ආර්යරත්න මහතා හඬ අවදි කරන්නට විය.

“මට පියානෝ එක ප්ලේ කරන්න පුළුවන් විදියට අත් දෙක හඳලා දෙන්න”

ආර්යරත්න මහතාගේ මුඛය බලාපොරොත්තු සහගත හැඟීමක් මිශ්‍රිත මද සිනාවකින් සැරසිනි.

අපගේ දෑස් හැඟීම් විරහිත බලාපොරොත්තු රැසකින් යුතුව කඳුළින් පිරීයන්නට විය.

බලාපොරොත්තු කෙරෙහි වෙනස් ද?

ධම්මික වාසල බණ්ඩාර

සමාජ සේවා නිලධාරී,

ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහල - කොළඹ.

මරණ මංචකයේ දී ලියූ ආදර කවිය.

ආදරයට විවිධ අර්ථ ඇත. එය ආදරය උදෙසා ම උපදන අවස්ථා ද ඇත. එසේ ම ආත්මාර්ථය හා පරාර්ථය මුල් කරගෙන ද ආදරය උපදී. තවත් විටෙක එය උපදින්නේ හුදු රාගය උදෙසා ම ය. මේ ආදී වශයෙන් ආදරය ඇතිවීම පිළිබඳ විවිධ අරුත් අපට ලබා දිය හැක.

එහෙත් මා ඔබට පවසන මේ කථාවේ අමරජීව හා හිල්ඩාගේ ආදරය පිළිබඳව මා හට හැඟී යන්නේ මේ ආකාරයෙනි. අප යමෙකුට ආදරය කරන්නේ දිගුකාලීන බලාපොරොත්තු දල්වාගෙන ය. නමුත් මෙම කථාවේ දී අමරජීව හිල්ඩාට ආදරය කරන්නේ මරණ මංචකයේ සට වීම මාද පුදුම කරවයි.

මේ ඒ ප්‍රධාන චරිතය පිළිබඳ මූලික දත්ත සටහන යි.

ස්ථානය	- කොළඹ ජාතික රෝහල, ආසාත ඒකකය.
ඇද ඉහපත් අංකය	- 13
නම	- අමරජීව
වයස අවුරුදු	- 23
රෝගී තත්වය	- ශරීරයේ සියුම් මාංශ පේශීන් දියවී යාම.

දැන් කියවමු මා ඉදිරිපත් කරන එම කථාවේ කෙටි සාරාංශය. මා දන්නේ මෙපමණකි. මේ වන විටත් හිරිමල් තරුණ වියේ සිටි අමරජීව සිය ජීවිතයේ අවසන් ඇස්තමේන්තුගත මාස කිහිපය ගත කරමින් ඇදේ උඩුබැලි අතට නිහඩව, නිසලව වැතිර සිටියහ. ඔහුගේ පියා සිය දරුවාගේ අවසන් කාලය තුළ දහසකුත් එකක් සිතිවිලිවල නිමග්නව මලානිකව වාඩි වී සිටියහ.

රෝගියාගේ ආකර්ෂණීය පෙනුමත් පියාගේ හැසිරීමත් දුටු මම මාගේ හඬ අවදි කළෙමි. කොළඹින් ඉතා දුර බැහැර ලුණුගල ප්‍රදේශයේ සරසාර ව්‍යාපාරිකයෙකු වූ පියා බෙහෙවින් ම කම්පනයට පත්ව සිටියහ. සිය දරුවා හුස්ම ගැනීම පමණක් සිදුකළ අතර ඔහු පූර්ණ ආකර්මන්‍ය තත්ත්වයට පත්ව සිටියහ. ආහාරපාන ලබාදීම බට මගින් සිදු කරන ලදී.

රෝගියාගේ ඇදට ඉදිරිපසින් පිහිටි ඇදත් පේලියේ අමරජීවගේ ඇද කෙළින් ම ඉදිරි ඇදේ සිටියේ වයස අවුරුදු 55ක් පමණ වූ අංශභාගයට ලක් වූ කළු පැහැති හිංදැරි රෝගියෙකි. අමරජීවට බොහෝවිට පෙනෙන්නේ මෙම රෝගියා වන්නට ඇත. මෙම රෝගියාගේ නම තිලකරත්න ය. තිලකරත්නට සාක්ෂු සප්පායම් කිරීමට නිතර දෙවෙලේ පැමිණියේ ඔහුගේ බිරිඳ වන හිල්ඩා ය. හිල්ඩා තලෙළු මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ සිරුරකින් හෙබි ප්‍රියමනාප ගැහැනියකි.

අමරජීවගේ දුක සැප බැලීමට මෙම වාට්ටුවට එන කවුරුත් උනන්දු වූයේ ඔහු සතු ආකර්ෂණීය පෙනුමටයි. හිල්ඩා ද නිතර දෙවෙලේ අමරජීවගේ සුවදුක් විමසීමට අමතක නොකළා ය.

මරණය අතේ ගුලිකර තබාගත් අමරජීවගේ වර්ශාවන් ක්‍රම ක්‍රමයෙන් වෙනස් වන්නට විය. ඉතා අසාධ්‍ය තත්ත්වයේ සිටි අමරජීව හිල්ඩා දුටු සැනින් ප්‍රබෝධමත් වී සිය ඇදේ වාසි වීමටත්, හිල්ඩා සමග වචන දෙක තුනක් හුවමාරු කිරීමටත්, හිල්ඩාගේ ආදරණීය ඇඟිලිවල ස්පර්ෂය විඳ ගැනීමටත් උනන්දු විය.

මේ ජවනිකා සියල්ල අමරජීවගේ පියාත්, හිල්ඩාගේ ස්වාමියාත් ඉතා උපේක්ෂා සහගතව විඳ දරා ගැනීමට තරම් මානුෂීය විය. කාලය කෙමෙන් ගෙවියන විට හිල්ඩාට දුරකථන ඇමතුම් ලබා දීමටත් ඇයගේ අතින් ආහාරපාන ලබා ගැනීමටත් අමරජීව හුරු පුරුදු විය.

මෙහිදී විශේෂයෙන් ම සඳහන් කළ යුතු වන්නේ හිල්ඩා නොමැති තැන අමරජීව යලිත් උග්‍ර ගිලන් තත්ත්වයට පත්වීමයි. මේ සිදුවීම් මාලාව වෛද්‍යවරුන් විසින් එතරම් සැලකිල්ලට ලක් නොකළ ද මෙම ගැඹුරු මානව සබඳතාවය පර්යේෂණාත්මක දෘෂ්ටි කෝණයකින් බැලීමට තරම් උචිත දෙයක් බව මට වැටහිනි.

කාලය ගෙවී යද්දී තිලකරත්න රෝහලින් පිටව ගියද හිල්ඩා අමරජීව දැකබලා ගනීමට නිතර නිතර පැමිණියහ. අමරජීවගේ පියාත්, මමත් මෙම අපූරු සබඳතාවය දෙස විමසිලිමත්ව බලා සිටි අතර දිනක් අමරජීවගේ පියාට මා අපූරු යෝජනාවක් කළෙමි. මෙම යෝජනාව සමාජ විරෝධී විය හැකි ය. සංස්කෘතියට පටහැනි විය හැකි ය. සාරධර්ම වලට පටහැනි යෝජනාවක් විය හැකි ය. නමුත් මම මාගේ සිතිවිල්ල, යෝජනාව තව දුරටත් පාලනය කර ගැනීමට නොහැකි තත්ත්වයකට පත්ව සිටියෙමි ඒ මම සමාජ වැඩකරුවෙකු වන නිසා ය.

“තාත්තේ... අපි අමරජීව ඩිස්චාර්ජ් කරන්නේ ළගයි. අමරජීවගේ සාක්ෂුවට ගැහැනු ළමයෙක් හොයා ගමුද බලන්න. මම ඇසිමි”

අමරජීවගේ පියාගේ දෑස් දල්වා මා දෙස මදක් බලාගෙන සිට අමරජීවගේ ඇඳ අසල තිබූ වතුර බෝතලයේ ජලය අඩක් පානය කර හඩ අවදිකරන්නට විය.

“මහත්තයා මම සිය දහස් වාරයක් මේ ගැන හිතුවා. ඒත් කියන්න කෙනෙක් හිටියේ නැහැ. අනේ මහත්තයෝ මගේ කොල්ලා සතුටින් තියන්න මට උදව්...”

ඔහුට වාක්‍යය අවසන් කිරීමට නොහැකිව මහ හඬින් හඬන්නට විය. තව දුරටත් මට එතැන රැඳී සිටින්නට නොහැකි තරමට මා හැඟීම්බර විය. මා ද එක එල්ලේ ම රෝහල් බිමෙන් පිටතට පැමිණ ඔහේ ඇවිද යන්නට විය. අමරජීවගේ ටිකට් කැපුවා. හිතවත් වෛද්‍යවරයන් මා සමග පැවසීය. ඒ උදෑසන අමරජීවටත්, ඔහුගේ පියාටත්, තිලකරත්නටත්, හිල්ඩාටත්, මටත් අමුතු හැඟීම් දනවන උදෑසනක් විය.

මා මුලින් ම අමරජීවගේ පියා හමුවීමි. මා දුටු ගමන් අමරජීවගේ පියා හරි අපූරු අදහසක් මා වෙත ප්‍රකාශ කරන ලදී.

“මහත්තයා මම හිල්ඩාත් එක්ක කථා කරා. එයා එයාගේ මහත්තයා එක්කත් කථා කරලා මගේ පුතා බලාගන්න ටික කාලෙකට එන්න කැමතියි කිව්වා.”

මම වික්ෂිප්ත නොවුනි. මේ අපූරු මානව සම්බන්ධතාවයන් ඉටුවීම මාගේ හිතේ එක් කොනක බලාපොරොත්තුවක් හැටියට තැන්පත් වී තිබුණි.

අමරජීවගේ පියා හිල්ඩාට මාසික ගෙවීමක් කිරීමටත්, තිලකරත්න රැකබලා ගැනීමට විකල්පයක් යොදා ගැනීමත් පිළිබඳව ඔවුනොවුන් කතිකා කරගෙන තිබුණි.

මම නැවතත් කල්පනාවේ නිමග්න වීමි. මේ මිනිස්කම තුළ අපගේ සමාජය වපරැසින් බලන ලිංගිකත්වය හෝ මුදල් මුල් කරගත් ක්‍රියාවන් කිසිවක් නොමැති බව දනිමි.

මුහුකුරා ගිය ගැහැනියකගේ ආදරය හිරිමල් විශේ පුනෙකුට ලබා දීමට උනන්දු වන පියෙකුත්, සිය අංශභාග රෝගයට උවටැන් කරන බිරිඳ වෙනත් රෝගියෙකුට උවටැන් කිරීමට දිරිගන්වන අපූරු සැමියෙකුත්, සිය වයෝවෘද්ධ රෝගී ස්වාමියා රැකබලා ගන්නවාට වඩා මරණයට ලංව සිටින තරුණයෙකුගේ ජීවිතයට ආලෝකය ලබා දීමට ඉදිරිපත් වන ප්‍රිය බිරිඳකුත්, මේ සියලු දෙනා අතර මානව බැඳීමක් තැනීමට වෙර දරණ හුදෙකලා නිලධාරියෙකුත්....

මේ සියලු දෙනා ඒ උදෑසන සිය වර්ගයා වෙනුවෙන් අපූර්ව තීන්දු තීරණ ගන්නට විය.

ඔවුහු සියලු දෙනා ම ආදරය මත ආදරය නිසා ම ජීවත්වෙති. හෙට දවස පිළිබඳව අනාවැකි ප්‍රකාශ කළ නොහැක.

ආදරයට ආරම්භයක් තිබුණ ද අවසානයක් නොමැති සේ ම මේ අපූර්ව සිදුවීම් මාලාවට ද අවසානයක් නොමැති බව සනිටුහන් කරමි.

ධම්මික වාසල බණ්ඩාර

සමාජ සේවා නිලධාරී,
ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහල - කොළඹ.

මල් කැකුලක ඉති බිඳුම

“මල් කියන්නේ කාට කාට...

ළමයින්ට යි පාට පාට...”

ළමා නිවාසේ දරුවෝ ගී කවි කියමින් නටති. ක්‍රීඩා කරති. ප්‍රීති වෙති. ඔවුහු තමන්ගේ ළමා ලෝකයේ සතුට, මිහිර උපරිමයෙන් ම විඳ ගනිති. මේ අතර එක් දැරිවියක් පසෙකට වී එහෙත් මහත් සතුටින් දරුවන්ගේ සෙල්ලම් බලමින් සිටියා ය. දිලිසෙන දීප්තිමත් ඇස් දෙකක් ඇති ඇ පමණට වඩා කෙසඟ ය. අනෙක් දරුවන් අතරින් මේ දැරිවියගේ අමුත්තක් දුටු අපි ඇ ගැන තතු ළමා නිවාසයේ පාලිකාවගෙන් ඇසුවෙමු.

“මේ නිවාසෙට එන හැමෝම ඔය දරුවා ගැන අහනවා” යැ යි සිනාසෙමින් ඇ අපට පොතක් දුන්නා ය. එහි මේ දැරිවිය පිළිබඳව මැදිහත් වූ සමාජ සේවක නිලධාරියා ලියන ලද මේ කතාව කියවා අපි පුදුමයටත්, කම්පනයටත් පත්වුනෙමු.

පුරුදු පරිදි ළමා වාට්ටුවේ සියලු ළමයින් පරීක්ෂා කළ වෛද්‍යවරයා විවේක කාමරයට පිවිසිනි. මල් කැකුලු වන් දරුවන් රෝගී වී මැළවුණු වතින් යුතුව දිස්වීම ඔහුගේ දඟකාරකම් කරමින් හා කෙළි කවට බස් තෙපළමින් සිටිනු දැකීම තමාගේ දියණියක් මතක් වීමෙන් ඔහුගේ සිතට යම් ප්‍රබෝධයක් ඇති වුණි.

කළබලයෙන් පැමිණි හෙදිය, “ඩොක්ටර්... මන්දපෝෂණය හැදුන දරුවෙක් පොලීසියෙන් වාට්ටුවට ගෙනාවා. ටිකක් අමාරුයි වගේ” කීවාය. වෛද්‍ය නළාව අතට ගත් ඔහු රෝගී දරුවා සිටි ඇඳ වෙත පියනගන ලදී. ඇඳ උඩ නිදා සිටි දරුවා දැකීමෙන් ඔහු ද පුදුමයට පත් වූයේ ලංකාවේ දී එවැනි දරුවෙකු තම වෛද්‍ය ජීවිතයේ දසවස් කුළ දී හමු නොවීම නිසාවෙනි. දරුවා වෙතින් දිස්වූයේ සෝමාලියාව වැනි රටවල දක්නට ලැබෙන තරමේ දුබල ශරීරයකින් යුත් තත්ත්වයකි.

“කවුද මේ දරුවාගේ භාරකරුවන්” යනුවෙන් විමසූ විට පොලිස් නිලධාරියාට පිටු පසින් සිටි මැදිවයේ පුද්ගලයෙකු වෛද්‍යවරයා දෙස බලා බයාදු සිතාවක් පැවේ ය. වයස අවුරුදු දහයක තරම් පිරිමි දරුවෙක් ද ඔහුගේ අතේ එල්ලී සිටියේ ය. දැරිය ද තැනිගත් දෙනෙතින් යුතුව පියා දෙස බලා සිටියා ය.

වෛද්‍යවරයා “පුතාගේ නම මොකක්ද?” යැ යි ඇසූ විට ඔහු ගැහෙමින් වෛද්‍යවරයා දෙස බලා සිටියේ ය. පොලිස් නිලධාරියා කටහඬ අවදි කරමින් මෙයාගේ නම “සිතුම්... සිතුම් සිත්සාරා” යැ යි පැවසුවා ය. වන් වන් නයින් එකට ආව කෝල් එකෙන් තමයි අපි මේ දරුවා හොයා ගත්තේ. මේ ඉන්නේ මෙ දරුවාගේ තාත්තා “සුනිල්” මේ දරුවාගේ ලොකු අයියා අවුරුදු එකොළහයි. නම “චතුර”.

පොලිස් නිලධාරියාගේ කතාවට සවන් දෙමින් වෛද්‍යවරයා මේ දරුවාගේ උස, බර මනින්න යැයි හෙදියට පැවසුවේ පොලිස් නිලධාරියා පවසන සියලු දේ සටහන් කර ගන්නා අතරතුරය. “අපට වන් වන් නයින් එකට කෝල් එකක් ආවා දරුවෙක්ට කන්න බොන්න නොදී කාමරයක හංගාගෙන ඉන්නවා කියලා. ඒ අනුව අපි අදාළ ගෙදර සොයාගෙන ගියා. නමුත් ගෙදර අයගෙන් ඇහුවම එහෙම කෙනෙක් නැහැ කියලා කිව්වා. අපි ග්‍රාම නිලධාරියි, සමාද්ධි නිලධාරියි ගෙන්වාගෙන විස්තර අහපුවාම සුනිල්ට යි, බිරිඳට යි දරුවෝ නව දෙනෙක් ඉන්නවා කීවා. ගෙදර හිටියේ දරුවන් අටදෙනයි. අනෙක් දරුවා කෝ කියලා ඇහුවම සුනිල්ගේ බිරිඳ කීවේ දරුවා අම්මලාගේ ගෙදර ගිහින් නතර කළා කියලා. නමුත් වහලා තිබුණ කාමරය ගැන අපට සැක හිතියා බලෙන් ම ඒ කාමරය ඇරලා බලපුවාම මේ දරුවා කාමරයේ ගුලිවෙලා හිටියා.”

මේ අතර පැමිණි හෙදිය “ඩොක්ටර් දරුවාගේ බර කිලෝ දහයයි. උස සෙන්ටිමීටර් 84 යි.” පවසමින් සටහන් පත්‍රයක් වෛද්‍යවරයාට දිගු කළා ය. වෛද්‍යවරයා පොලිස් නිලධාරියා දෙස නැවත බැලූ විට ඇය කී තොරතුරු ඉතා ශෝකජනක විය.

“දරුවා අපිව දැක්කම හොඳට ම අඬන්න පටන් ගත්තා. මේ දරුවට වයස අවුරුදු හයයි. කිසි ම දවසක ඉස්කෝලෙ යවල නෑ. මේ දරුවා අනෙක් දරුවන්ට වැඩිය වැඩිපුර කෑම කනවා කියල කරදරයක්

විදියට තමයි දෙමාපියන් හිතලා තියෙන්නේ. ගෙදරට සාස්තර කියන්න ආපු අහිකුණ්ඨික ගැණු කෙනෙක් කියලා තියෙනවා මේ ගෙදරට මේ දරුවාගෙන් අපලයි, ගෙදරින් වෙන් කරන්න කියලා. ඒ හින්දා දෙමාපියෝ මේ දරුවා කාමරයට දාලා කන්න නොදී දොර වහල තියලා තියෙන්නේ. අපි සැක කරනවා දරුවා මරන්න හිතාගෙන දෙමාපියන් මේ දේ කරන්න ඇති කියලා. ගෙදර අය නිදා ගත්තම මේ දරුවා කාමරේ ජනේලෙන් බැහැල එළියට විසිකරන කෑම ඇහිදගෙන කනවා අහල පහළ අය දැකලා තමයි කෝල් එක දීල තියෙන්නේ”

උදේ හවස බණ පිරිත් ශ්‍රවණය වන මෙවන් ධර්මද්වීපයක තමාගේ ම ලෙයින් මසින් සෑදුණු දරුවෙකු කුසගින්නේ මිය යන තුරු බලා සිටින අරුම පුදුම පියා දෙස බැලූ වෛද්‍යවරයා,

“තමාගේ රැකියාව කුමක් ද?” යැ යි ඇසූ විට “මහත්තයෝ මම පොල් කඩල හම්බ කරන සල්ලිවලින් තමයි මේ දරුවෝ නඩත්තු කරන්නේ” යි පැවසූහ.

දෙසතියක් තිස්සේ දැඩි වෙහෙසකින් හා උනන්දුවෙන් ලබා දුන් ප්‍රතිකාර හේතුවෙන් දැරිය සුවපත් වුව ද දැරියගේ භාරකාරීත්වය පිළිබඳ ගැටලුව පැන නැගිණි. මේ හේතුවෙන් රෝහලේ ළමා රෝග විශේෂඥ වෛද්‍යවරයාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් ග්‍රාම නිළධාරී, පොලිස් නිළධාරී, පරිවාස නිළධාරී, අධිකරණ වෛද්‍ය නිළධාරී, සමාජ සේවා නිළධාරී සහභාගී වූ සාකච්ඡාවකින් අනතුරුව දෙමාපියන් සිටිය දී ම ළමා නිවාසයකට භාර කරන ලද්දේ දෙමාපියන්ගේ ද කැමැත්ත ඇතිව ය.

සතර බ්‍රහ්ම විහරණ රකිනු වෙනුවට සිය ලෙයින් මසින් උපන් දරුවෙකුට වෛර කළ පාපිෂ්ඨ දෙමාපියන් බන්ධනාගාරගත නොකිරීමට තීරණය වූයේ ය. එසේ වුවහොත් තවත් දරුවන් අට දෙනෙකුට ම තම දෙමාපියන් අහිමි කිරීමට සිදු වන නිසාම ය.

කුමාර දයාවංශ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
දිස්ත්‍රික් රෝහල - ගම්පහ.

ආෂ නොදුටු සෙල්ලිය...

වෘත්තියෙන්, පුද්ගලික බැංකුවක සහකාර කළමනාකාරණියක් වූ අමාලි මේ දිනවල ඉතාමත් කාර්යබහුල ය. ඇය ලහි ලහියේ මේ සුදානම් වන්නේ ඇයගේ විවාහ මංගල උත්සවයට ය. තවත් එක් මසකින් පමණ උදාවන ඇයගේ ජීවිතයේ සොදුරුතම දිනය පිළිගැනීම සඳහා සිය පවුලේ උදවිය ද දිවා රැ නොබලා වෙහෙසෙති.

මේ අල්ලපනල්ලේ, අමාලි ගේ මිතුරන් හා මිතුරියන් කිහිප දෙනෙකු කොළඹ සිට තම නිවසට පැමිණෙන්නේ නොසිතූ මොහොතක ය. දීර්ඝ සති අන්ත නිවාඩුවක් වන බැවින්, මොවුන් පැමිණියේ සුන්දර මාදු ගඟේ අසිරිය විදින්නට ය. අමාලිට කොතෙකුත් වැඩ රාජකාරි තිබුණ ද තම මිතුරු මිතුරියන්ට ආගන්තුක සත්කාරවලින් කිසිදු අඩුවක් නොකිරීමට වග බලාගත්හ.

ගමන් මහන්සියත්, ප්‍රමාදවී නින්දටයාමත් හේතුවෙන්, පසුදා උදයේ තරමක් ප්‍රමාද වී අවදි වූ අමාලිගේ මිතුරු මිතුරියන් කඩිමුඩියේ මේ සුදානම් වන්නේ මාදු ගඟේ සිරි නැරඹීමට යාමට ය. ඇයගේ සහෝදරයා වන කසුන් පෙර දින ම මාදු ගඟේ සංචාරය කිරීමට අවශ්‍ය බෝට්ටු පහසුකම් ලබාගැනීමට ඔහුගේ මිතුරා වන රුවන්ගේ සහය ලබාගන්නා ලදී.

අමාලිගේ නිවස පිහිටියේ, ඉතාමත් සුන්දර මෙන් ම වැදගත් පරිසර පද්ධතියක් සහිත ගංගාවක් වන මාදු ගඟට ඔබ්බෙන් පිහිටි බලපිටිය ප්‍රදේශයේ ය. බල මාළු, මඤ්ඤොක්ක හා පොල් සම්බෝල ආදිය සමගින් උදෑසන ආහාරය ලබාගත් සියල්ලෝ ම සතුටු සිතින් මාදු ගඟේ අසිරිය විදින්නට යාමට සුදානම් ය. කසුන් ඔහුගේ මිතුරා

වන රුවන්ට දුරකථනයෙන් ඇමතු වේ සියල්ල සුදානම් කරන ලෙසට ය. ඉන් ඉක්බිති, සියල්ලෝ ම මාදු ගඟ වෙත ලඟා වූහ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතාමත් වටිනා කඩොලාන පරිසර පද්ධතියකට හා ජෛව විවිධත්වයට උරුමකම් කියන මාදු ගඟ දූපත් සමූහයකින් මැදවී තිබේ. බෝට්ටුව වෙත ගොඩවීමට පෙර සියළු දෙනාට ම ජීවිත ආරක්ෂක කබා, රුවන් විසින් පිළිගන්වන ලද්දේ ඔවුන්ගේ ම ආරක්ෂාවට ය. එහෙත් අමාලිත්, කසුනුත් ජීවිත ආරක්ෂක කබා පැළඳීම ප්‍රතික්ෂේප කළේ “මේවා අපිට හොඳට හුරුයි අනේ...” යනුවෙන් පවසමිනි.

බෝට්ටුව පදවන රුවන් මාදු ගඟ පිළිබඳවත්, එහි ජෛව විවිධත්වය පිළිබඳවත් ඉතාමත් රසවත් කථා ගෙන හැර දක්වන ලදී. දූපත් හැටහතරකින් පමණ සමන්විත සුන්දර පාරිසරික නිර්මාණයක් ලෙස දැකිය හැකි මාදු ගඟ කුළ අද වන විට ඇත්තේ දූපත් දාසයක් පමණි. ඒ අතරින් හෙක්ටයාර තිස්නමයක් පමණ වන මාදු දූපත මේ අතරින් විශාලත ම දූපත වේ. මාදු ගඟ යන්න ව්‍යවහාරයට පැමිණ ඇත්තේ ද මාදු දූපත නිසා වන්නට ඇති බව එහි වෙසෙන ගැමියන්ගේ විශ්වාසය යි.

මාදු ගඟ පරිසරය, කුරුලු පාරාදීපයක් ලෙස සැලකෙන අතර, එම පරිසර පද්ධතියේ පක්ෂි විශේෂ සියයක් පමණ දැක ගත හැක. පිළිහුඩුවන්, කොරවක්කන්, කොකුන් මෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික කුරුළු විශේෂ වන ගිරාමලිත්තා, හිස දුඹුරු දෙමලිච්චා ආදී වූ, මාදු ගඟ කුරුලතා අතුමත ගැවසෙන පක්ෂීන් දැකීමෙන් අමාලිගේ මිතුරු මිතුරියන් ලැබුවේ මහත් වූ සතුටකි, ආශ්වාදයකි. එකිනෙකා පරයමින් මේ සියල්ල ඡායාරූප ගතකරන්නේ තරගයට මෙනි.

“අර ජේන්නේ... සහ පහ දුව...” යනුවෙන් ප්‍රකාශ කළේ බෝට්ටුව පදවන රුවන් ය. ඔහු ඇතින් පෙනෙන සහ පහක ආකාරයේ හැඩරුවක් ගත් කුඩා දූපතක් අපට පෙන්වන ලදී. සහ පහ දුව වටා බෝට්ටුව පදවමින් “මේක තමයි මාදු ගඟේ තියෙන කුඩා ම දූපත...” යනුවෙන් රුවන් පවසන ලදී. නටබුන් වූ ඉපැරණි කෝවිලක් මෙම

සත පහ දුවේ අපට දර්ශනය වී ය. බොට්ටුව මත සිට දූපත වටේ යමින්, විවිධ කෝණයන්ගෙන් අලංකාරවත් ඡායාරූප ගැනීමෙන් ඔවුන් ලැබුවේ මහත් විනෝදාස්වාදයකි.

“ආ.. මේ. පොඩ්ඩක් ඉන්න. අපි සෙල්ලියක් ගහමු...” අමාලි යෝජනා කලා ය.

“අනේ මේ... මොනව ගැහුවත් කමක් නෑ. පරිස්සමත්...” කියා සත පහ දූපත වටා බෝට්ටුව පදවමින් සිටි රුවන් තම ස්වරය වැඩිකරමින් පැවසුවේ ය. රුවන් හැර අනෙක් සියළු දෙනා ම සෙල්ලිය ගැනීමට හරිබරි ගැසුණේ ය.

“හෝව්... හෝව්... බෝට්ටුව පොඩ්ඩකට නවත්වන්න මල්ලි” කියා එකෙක් පවසන ලදී.

“ආ... ආ... මට මේ සතපහේ දූපතත් එක්ක ම ගන්න ඕන...” යනුවෙන් තවකෙක් පවසන ලදී.

“අනේ ඔයා ටිකක් පස්සට වෙන්තකෝ...” යනුවෙන් අමාලි එකිනෙකා පෙළගස්වන්නට විය.

කෙසේ නමුත්, සියලු දෙනා බෝට්ටුවේ අද්දරට වන්න රැස්කන්නට විය. රුවන් ද එදෙස බලා සිටියේ ඊළඟට සිදුවන්නට යන්නේ කුමක් ද යන්නක් සිතාගත නොහැකිව ය. සෙල්ලි කැමරාව රැඳී යෂ්ටිය, අමාලි ඒ මේ අත හසුරුවමින්, තම මිතුරු මිතුරියන් සියළු දෙනා ඒ තුලට ගොනු කරන්නට මහත් වෙහෙසක් දැරී ය. ගත වූයේ නිමේෂයකි. එක් පසෙකට බර වැඩි වී බෝට්ටුව පෙරළී ගියේ කිසිවකුටත් කිසිදෙයක් කර කියා ගත නොහැකි අන්ත අසරණ තත්ත්වයකට පත් කරමිනි.

මහා විලාප හඬ ඇසෙන්නේ ජීවිතාරක්ෂක කබා පැළඳගත් වූවන්ගෙනි. රුවන් පිහිණීමට දක්ෂ අයෙකු වූවත්, මඩ ගොහොරුවේ එරීම නිසා යාන්තමින් වෙර දරා සත පහ දුවේ ගලක් අල්ලා එයට

ගොඩවි උදව් ඉල්ලා කැගසන්නට වී ය. ඒ අතරේ කසුන් ද ජීවිතයත් මරණයත් අතර ද්වන්ධ සටනකින් අනතුරුව දව් ගලවා ගැනීමට සමත් වී ය. ඒ අසලින් ගමන් ගත් අනෙකුත් සංචාරක බෝට්ටු ඔවුන්ගේ පිහිට පැමිණ ඇත. එකිනෙකා එක් එක් බෝට්ටු වලට ඔවුන්ගේ උදව් ඇතිව ගොඩවි ය.

“අනේ... මගේ අක්කා කෝ...” කසුන් මාදු ගඟ දෙවනත් කරන්නට විය.

රුවන් අනෙකුත් බෝට්ටුකරුවන්ගේ ද සහය ඇතිව, මඩ ගොහොරුවේ එරි සිටි අමාලි සොයා ගන්නා ලදී. ඒ වන වටක් අමාලි සිහි මූර්ජා වී සිටියා ය. අඩ හෝරාවකින් පමණ බෝට්ටු නැවතුමට ලඟා වූ ඔවුන්, වහා යුහුසුළුව අමාලි බලපිටිය රෝහලට ඇතුළත් කරන ලදී. මූලික ප්‍රතිකාරවලින් අනතුරුව වැඩිදුර ප්‍රතිකාර සඳහා අමාලි කරාපිටිය රෝහල වෙත මාරු කර යවන ලදී. වතුරේ ගිලීම හේතුවෙන් ස්නායු පද්ධතියට හානි සිදුවී ඇති බව වෛද්‍ය නිගමනය විය.

අද රෝද පුටුවේ සිටින අමාලිට “සත පහ දූවේ සෙල්ඟිය” කිසිදාක දැකගත නොහැකිවනු ඇත. මෙහි වරද කාගේදැයි මම නොදනිමි. එහෙත් සිදු වූ සුළු වරදකින් තරුණ ජීවිතයක් අකාලයේ එක්තැන්වී ඇත. බොහෝ තැන්වල ලියා ඇති පාඨයක් මට සිහිවෙයි. එනම් “සැමට පෙර ආරක්ෂාව” යි යන පාඨය යි. එම වදන අපේ ජීවිත වලට සෑම විටක ම කෙතෙක්නම් වැදගත් වන්නේ ද? අනේ! සෙල්ඟියට පෙර මේ මිතුරු පිරිස ආරක්ෂාව ගැන හිතුවානම්...

අසේල මුණසිංහ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
පුනරුත්ථාපන රෝහල - රාගම.

රළ පහර

“තාත්තී අනේ... පරිස්සමින්. වැඩිය ඇතට යන්න එපා...”

“සේනක... මේ මොකද කරන්නේ. ඇතට යන්න එපා... මෙහාට එන්න...”

“මගේ දරුවා, බිරිද එහෙම කිව්වත් මම තවත් ගැඹුරට ගියා. මගේ යාච්චෝනා එපා කිව්වා. ඒත් මම ඒ මොකටවත් ඇහුණත් දුන්නේ නැතුව තවත් ඇතට ම ගියා. එක පාරට ම ලොකු රැල්ලක් මතු වුණා. මට මොකුත් හිතාගන්න බැරි වුණා. රැල්ල ඇවිදිත් මගේ ඔලුවට වැදුණා. මට එව්වරයි මතක...”

ඒ අපරික්ෂාකාරී බව හා නොසැලකිල්ල හේතුවෙන් ඉතා අවාසනාවන්ත ඉරණමකට මුහුණ පා සිටින මැදිවියේ පසුවන සේනක මහතා තම ජීවිතය මහත් ව්‍යසනයකට ඇද දැමූ බේදවාචකය මට පැහැදිලි කල ආකාරය යි. ඔහුගේ ඒ අවාසනාවන්ත කතාව මා මෙසේ ඉදිරිපත් කරන්නේ එයින් තම ජීවිතේ හා තමන්ගෙන් යැපෙන්නන්ගේ ජීවිත ගැන නොහිතා අපරික්ෂාකාරීව කටයුතු කිරීමට සූදානම් වන හිතුවක්කාර තීරණ ගන්නා සෑම දෙනාට ම පාඩමක් උදෙසා ය.

සේනක, තම බිරිද, දරුවන් දෙදෙනා හා ඔහුගේ අසල්වැසි මිතුරන් කිහිප දෙනෙකු සමඟ තම මෝටර් රථයට නැගී නිවසින් පිටත් වූයේ, සන්ධ්‍යා යාමයේ මුහුදු වෙරළෙහි අසිරිය විදින්නට, මීගමුව වෙරළ උද්‍යානය බලා යාමට ය. ධනවත් ව්‍යාපාරිකයෙකු වූ සේනක, ජා-ඇල ප්‍රදේශයේ දුගී දුප්කුන්ට උදව් කරන සමාජ සේවකයෙකු ලෙස ගෞරව ආදරයට පත්ව සිටි අයෙකු බව හැදින්විය හැකි ය.

නිවසින් පිටව අඩ හෝරාවකින් පමණ මීගමුව වෙරළ උද්‍යානය වෙත සිඟ්ලලෝ ම ලඟා වූහ. සන්ධ්‍යා යාමයේ වෙරළෙහි සුන්දරත්වය විඳින දේශීය මෙන් ම විදේශීය සංචාරකයන්ගෙන් වෙරළ උද්‍යානය පිරී ඉතිරි ගොස් තිබුණි. කුඩා ළමෝ සරුගල් අරිති. ඇතැමෙක් වෙරළේ කෙළි දෙලෙන් පසුවෙති. තවත් සමහරෙක් කරවටක් පමණ මුහුදට බැස ජල ක්‍රීඩා කරති. ක්ෂිතිජ ඉම දෙස බලා සිටින පෙම්වතුන්ගෙන් ද වෙරළ උද්‍යානයේ අඩුවක් නොවී ය.

මද වේලාවක් ගිමන් හැරීමට මෙන් වෙරළෙහි වැලිතලාවේ වාඩි වී සිටි සේනක, පවුලේ උදවියටත්, ඔහු සමඟ පැමිණ සිටි මිතුරන්ටත්, “අපිත් එහෙතො සෙල්ලම් කරමු” කියා ආරාධනා කළේ ය. සියල්ලෝ ම සතුටු සිතින් ඔහුගේ කීමට නොපැකිලව ම එකඟ විය.

දවසේ මෙහෙවර හමාර කරමින්, කෙමෙන් කෙමෙන් මුහුදේ ගිලෙන්නට යන සූර්යයා දෙස බලා සිටි සේනක, තම දරුවන් හා මිතුරන් අමතා,

“අදනං මුහුද ටිකක් සැරයි වගේ නේද?” පරිස්සමෙන් මුහුදට බහින්න, වැඩිය ඇතට යන්න එපා...” යනුවෙන් සියල්ලන්ට ම ඔවදන් දෙන ලදී. එම ඔවදන්වලට අවනත වූ බිරිඳ, දරුවන් දෙදෙනා හා මිතුරන්ගෙන් කීපදෙනෙකු ඉන වටක් පමණ මුහුදට බැස කෙළි දෙලෙන් පසුවන්නට විය.

සතුටු සිතින් තම දරුවන් හා මිතුරන් කෙළි දෙලෙන් පසුවන දෙස බලා සිටි සේනක, අනෙකුත් මිතුරන්ට ද,

“අපිත් යමු මවං...” කියා ඔවුන්ට ද ආරාධනා කරමින්, වාඩි වී සිටි තැනින් නැගිට මුහුද දෙසට කෙමෙන් කෙමෙන් පිය නගන්නට විය.

දණ වටක් පමණ මුහුදට බැසගත් සේනකට දැනුනේ මහත් ප්‍රමෝදයකි. ප්‍රමෝදයෙන් මුසපත් වූ ඔහු තම බිරියට හා දරුවන්ට සුරතින් ජල පහර එල්ලකර ඔවුන් අමන්දානන්දයට පත් කරන ලදී.

එයම අනුකරණය කරමින් බිරිය ඇතුළු දරුවන් ද ඔහු දෙසට ජල පහර එල්ල කර මහත් විනෝදාස්වාදයක් ලැබූහ.

සේනක ටිකෙන් ටික මුහුද දෙසට ගමන් කරන්නට විය. වණ්ඩ රළ පහර පරයා ඔහු කරවටක් පමණ වන තරමට මුහුද දෙසට ගොස් ඇත. දරුවන්ගෙන් හා බිරිදගෙන් ලැබුණේ එතරම් යහපත් ප්‍රතිචාර නොවේ.

“තාත්තී අනේ... පරිස්සමින්. වැඩිය ඇතට යන්න එපා...” එක් දරුවෙක් කැගසන ලදී. “සේනක... මේ මොකද කරන්නේ. ඇතට යන්න එපා... මෙහාට එන්න.” යනුවෙන් ඔහුගේ දයාබර බිරිද ආයාචනය කරන ලදී. එනමුත් සේනකට තම බිරිදට, දරුවන්ට හා මිතුරන්ට ලබාදුන් උපදෙස් අවවාද අමතක වූයේ මුහුදට බැස ලැබූ මහත් ආස්වාදය නිසා ම වන්නට ඇත.

ගත වූයේ නිමේෂයකි. ඉතාමත් සැඩ රළ පහරක් සේනකගේ හිස පරයමින් වැදී ඇද වැටී, ඔහු සිහිසුන්ව මුහුදේ පාවෙන්නට විය. එය දුටු බිරිද දරුවන් හා මිතුරන් කැගසන්නට විය. කඩ රැළක් ඇවිස්සුනාක් මෙන් වෙරළෙහි ඔබ මොබ සිටි බොහෝ පිරිසක් ඒ දෙසට රැස්කමින් පැමිණ සිටියහ.

වෙරළ ජීවතාරක්ෂක නිලධාරීන් හා මිතුරන්ගේ ද සහය ඇතිව ගොඩට ගත් සේනකට මූලික ප්‍රථමාධාර සපයා, වහා ම මීගමුව රෝහල වෙත රැගෙන යාමට අවශ්‍ය කටයුතු සලසා දෙන ලදී. රෝහල වෙත ඇතුලත් කළ සේනකට අවශ්‍ය වූ මූලික ප්‍රතිකාර ලබාදීමෙන් අනතුරුව වැඩිදුර ප්‍රතිකාර සඳහා ගිලන් රථයකින් රාගම රෝහල වෙත එදින රාත්‍රියේ ම ඇතුලත් කරන ලදී. ඒ වනවිටත් සේනකට පියවි සිහිය ලැබී තිබුණේ නැත.

“තාත්තිට මොකද වුණේ..” යන පැනය දරූ දෙදෙනාට ත්, දයාබර බිරිදට ත් පිළිතුරු නොලද පැනයක් වී ය.

රාගම රෝහලේ දී කරන ලද මූලික වෛද්‍ය පරීක්ෂණයෙන්, මොහුගේ ගෙල ප්‍රදේශයේ කණේරුකාවේ අස්ථි දෙකක් බිඳී එමගින් සුෂ්‍රුමිනාවට ද මද වශයෙන් හානි සිදුවී ඇති බව නිරීක්ෂණය කරන ලදී. ඒ ඔහුගේ අවාසනාවන්ත කතාව ය.

මාස තුනක පමණ කාලයක ප්‍රතිකාර වලින් අනතුරුව රාගම පුනරුත්ථාපන රෝහල වෙත, වැඩිදුර පුනරුත්ථාපන ප්‍රතිකාර සඳහා සේනක අංක 12 වාට්ටු වෙත ඇතුළත් කරන ලදී. විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා ඇතුළු හෙද කාර්යය මණ්ඩලයේ සාත්තු සේවාවන්ගේ නොමද සහයෙන් සේනකට තම දැනට වාරගෙන රෝද පුටුවෙන් ඔබ මොබ යාමේ හැකියාවක්, දෛනික කටයුතු තරමක් දුරට තමා විසින් ම කරගත හැකිවන පරිදි පුනරුත්ථාපනය කරන ලදී.

ඉව්ෂා හංගත්වයෙන් යුතුව හඬ අවදි කළ සේනක සිදු වූ සියළු දේ පියවරෙන් පියවර මා හට පවසන ලදී. අපරීක්ෂාකාරී බව හා නොසැලකිල්ල හේතුවෙන් ඉතා අවාසනාවන්ත ඉරණමකට මුහුණ පා සිටින මැදිවියේ පසුවන සේනකගේ ජීවිතාව කිසිවකුටත් බරක් නොවී, ස්වාධීනත්වයෙන් යුතුව ඉදිරියට ගෙනයාමට අදිටන් කරගෙන ඇති බවක් ඔහුගේ මුහුණින් දිස් විය.

අසේල මුණසිංහ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
පුනරුත්ථාපන රෝහල - රාගම.

කුසුමාවතියක් වූ තංගම්මා

තංගම්මා සොලොස් වියට පැමිණෙන විට රූමත් කරුණියක් වූවා ය.

තමාට සිතෙන දේ නොපැකිලිව කීමට හා සිදු කිරීමට පසුබට නොවූ තංගම්මා සෑම විට ම පවත්නා තත්ත්වයට වෙනස් දෙයක් කිරීමට උත්සාහ ගත් මදක් හිතුවක්කාර යෞවනියක් වූවා ය.

කොළඹට පැමිණ රැකියාවක් කර මුදල් ඉපයීම ඇයගේ එක ම සිහිනය විය.

මීට වසර 60කට පෙර යාපනය ප්‍රදේශයේ උපත ලද තංගම්මා සොයුරු සොයුරියන් හය දෙනෙකුගෙන් යුත් පවුලක තෙවෙනියා ය. කුඩා වියේ සිට ම දඩබ්බර වර්තයක් වූ තංගම්මා නිතර නිතර තම සහෝදර සහෝදරියන් සමඟ අඩදබර කර ගැනීම නිසා බොහෝ විට දෙමාපියන්ගේ තරවටුවලට ලක්විය. ඒ නිසා ම ඇය තව තවත් අකීකරු වර්තයක් බවට පත්විය.

දිනක් සුපුරුදු ලෙස උදෑසන ආහාර ගැනීමට සූදානම් වූ අවස්ථාවේ සිය සොයුරන් සමඟ දබර කරගත් තංගම්මා,

“උඹලට මාව එපානම් මම යනවා යන්න” යැ යි පවසමින් සිය සිහින ගමන යථාර්තයක් කර ගැනීමට මුල පිරුවා ය.

ඇයගේ සුපුරුදු නෝක්කාඩුව දෙමාපියන් හෝ සහෝදරයන් කිසිදු ගණනකට නොගත්ත ද, තංගම්මා තම යටිසිතේ උපන් හැඟීම් සත්‍යයක් කර ගනිමින් තම ඇඳුම් කීපය කවරයකට දමා ගනිමින් යාපනයේ සිට කොළඹට ඒමට සොච්චම් මුදලක් ද අතැතිව උදෑසන

දහය පමණ වන විට යාපනයේ සිට කොළඹ බලා යන බස් රථයකට ගොඩවී සිය ඉරණම් ගමන ඇරඹුවා ය.

සවස හය පමණ වන විට කොළඹ නගරයේ බැසගන්නා ඇයට දැකගත හැකි වූ නුහුරු අද්දැකීම් සහ සිතේ උපන් දෙගිඩියාවෙන් යුතුව බස් නැවතුමේ සිටි ඇයට තම කොළඹ ගමනේ අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට ඉටු දෙවියා වූ සුනිල් හමුවිය.

සුනිල් යනු කොළඹ නගරයේ උපන් ලොකරැසියා අලෙවිකරුවෙකි. තංගම්මා දුටු පමණින් ම ඇයට සිදු වී ඇති දෙය ඇයටත් වඩා හොඳින් වටහාගත් සුනිල් ඇයට රැකියාවක් සොයා දීමට එකඟ වෙමින් සිය නවාතැන වෙත රැගෙන ගියේ ය.

පසුදා වන විට ගැහැණියක් බවට පත්ව සිටි තංගම්මා ජීවිතයේ අළුත් පිටුවක් පෙරලමින් කුසුමාවතී නමින් සුනිල්ගේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය බවට පත්විය. තමන් පෙරදී ලොකරැසියා විකිණීමෙන් ලද මුදල දිනක යැපීමටත් ප්‍රමාණවත් නොවූ සුනිල් කුසුමාවතීගේ ශරීරය අලෙවියෙන් හොඳ ආදායමක් උපයා ගත්තේ ය.

කල්ගතවීමත් සමඟ දරුවෙකු බිහිකරන කුසුමාවතී දරුවා ළමා නිවාසයකට බාරදී තම සුපුරුදු රැකියාවට ම යොමු වන්නේ වෙනත් කළ යුතු දෙයක් සිතා ගැනීමට ඇය කුළ ආත්ම විශ්වාසයක් නොතිබූ බැවිනි.

තවත් දිනයක සිය සේවා මුරය ඇරැඹූ කුසුමාවතීට එය තීරණාත්මක දිනයක් විය. ඒ දින ඇයගේ සේවා ලාභියා වූයේ වෙස්වලාගත් පොලිස් නිලධාරියෙකි. එදින නොදැනීම පොලිස් අත්අඩංගුවට පත්වූ කුසුමාවතී රජයේ රැඳවුම් නිවාසයකට යොමු වන්නේ පුනරුත්ථාපනය සඳහා ය.

පුරා දසක දෙකකට අධික කාලයක් නිවාසයේ කාලය ගත කරමින් තම ඒකාකාරී ජීවන රටාව පිළිබඳ දැඩි කලකිරීමෙන් වඩාත් කලහකාරී වූ තංගම්මා වයස හැට පමණ වන විට රජයේ වැඩිහිටි නිවාසයකට ඇතුළත් වන්නේ ජීවිතයේ සැදෑ සමය ගෙවා දැමීමට ය.

වැඩිහිටි නිවාසයේ පාලකයන්ගේ උපකාරයෙන් සිය දරුවා සොයා ගන්නා තංගම්මා ඔහුගේ රැකවරණයට යොමු කල ද තම මව අභිසරලියක් බව දැනගත් විට පුතුගේ මව් සෙනෙහස ද නිමාවී නැවත වැඩිහිටි නිවාසයකට බාර කරන්නේ මව පිළිබඳ දැඩි කලකිරීමෙනි.

තව තවත් මානසික ව්‍යාකූලතාවයට පත්වන තංගම්මා එහි දී තම සුපුරුදු රැකියාවේ වර්යාවන් පෙන්වමින් පිරිමි වැඩිහිටියන් වෙත යොමුවීම නිසා කාන්තාවනට පමණක් වෙන්වූ වැඩිහිටි නිවාසයකට යොමු කරවන ලදී.

එහි දී ඇය රෝහල්ගත කරන්නේ අසනීප වූ නිසා ය. තංගම්මා පරීක්ෂා කර වෛද්‍යවරුන් ඇය දීර්ඝකාලීනව පැවති මානසික ආබාධ තත්ත්වය වටහා ගනිමින් මාස තුනකට අධික කාලයක් රෝහලේ නේවාසික ප්‍රතිකාර ලබාදීමෙන් සම්පූර්ණයෙන් ම සුවය ලැබූවා ය.

ළමා වියේ සිට ම සිය මානසික ආබාධතාවය නිසා වර්යාමය ගැටළු හේතුවෙන් මුළු දිවියම අපායක් බවට පත් වූ තංගම්මා ප්‍රතිකාර හේතුවෙන් සාමකාමී යහ පැවැතුම් සහිත තැනැත්තියක් බවට පත් වූවත් ඇගේ අවාසනාව නිසා ම පෙර වැඩිහිටි නිවාස ද ඇයට අහිමි කරන්නේ ඇයගේ පූර්ව වර්යාව පිළිබඳව ඇති වී තිබූ සැකය නිසා ය.

ලොවේ කිසිවෙකුත් තේරුම් නොගත් මානසික ආබාධ සහිත තත්ත්වය ළමා විය, තුරුණු විය හා මහළු විය ද එක සේ දුක් සහිත වූ තංගම්මා නිලධාරීන්ගේ කැපවීමෙන් තම උපන් ප්‍රදේශයේ ම වැඩිහිටි නිවාසයකට යොමුවන්නේ ජීවිතයේ සැදෑ සමය සාමකාමීව ගෙවා දැමීම සඳහා ය.

කුමාර දයාවංශ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
මහ රෝහල - ගම්පහ.

වී. කේ. සර්

එදා මහනුවරට අනෝරා වැසි වැටෙමින් පැවතිණි. හවස වැස්සේ ම රාජකාරිය අහවර කර ගෙදරට පය තබා යන්නම් හෝරාවක් ගෙවෙන්නට ඇත.

ට්ටි..., ට්ටි..., ට්ටි...,

මගේ ජංගම දුරකථනය නාද විය. මම වේලාව බැලුවෙමි. හවස හත පසුවී විනාඩි තිහයි. හනික ආ දුරකථන ඇමතුම සමාප්ත සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ හිටපු අධ්‍යක්ෂකගෙනි.

“ප්‍රියංකර අනේ පුතේ වී. කේ. අයියා ඇක්සිඩන්ට් වෙලා දැන් මහියංගනෙන් නුවර ගෙනාවා. ඔයා ගිහින් බලලා උදව් කරන්න” යනුවෙන් කියා ඉතාමත් හිත් වේදනාවෙන් එතුමිය ඇමතුම විසන්ධි කළේ ය.

මම ඉතා ඉක්මනින් ඇද හැලෙන අනෝරා වර්ෂාව මධ්‍යයේ මහනුවර ශික්ෂණ රෝහලට ගියෙමි. යනවිට විදුලි වේගයෙන් පැමිණෙමින් තිබූ මහියංගන මූලික රෝහලට අයත් ගිලන් රථයකි. හැකි ඉක්මණින් මම ඒකකයට ගියෙමි.

“ඇයි මිස්ට්‍රි ප්‍රියංකර අවේලාවේ” ප්‍රධාන හෙදි නිලධාරිනිය ඇසුවා ය.

“සිස්ට්‍රි අපේ සර් කෙනෙක් ගෙනාවා ඇක්සිඩන්ට් වෙලා”

“හරි ප්‍රියංකර මහත්තයෝ අපි බලමු”

ඉන්පසුව හදිසි ප්‍රතිකාර ඒකකයේ වෛද්‍යවරු හා හෙද කාර්ය මණ්ඩලය සර්ගේ ඉදිරි කටයුතු බාරගන්නා ලදී. මේ වන විට සර්ගේ සහායෙන් ටිකක් රෝහල වෙත පැමිණ ඇති බව මා හට දැකගැනීමට හැකි විය. එයින් මා නාට්‍ය හා රංග කලාව විෂය ඉගෙනගත් නොයෙල් සර්,

“අනේ ප්‍රියංකර දැන් මොකද වී. කේ. ට” යනුවෙන් කම්පනයට පත් විය.

ඉතාමත් ඉක්මණින් වී. කේ. සර්ව සී. ටී. කාමරයට රැගෙන ගිය අපි සර්ව සී. ටී. මැණින් එක තුළට ඇතුළු කළේ ය. එහි සිටි සී. ටී. ටෙක්නිෂියන් මාගේ ඉතාමත් කුළුපහ මිතුරෙක් විය. ඔහු මා ඇතුළට රැගෙන පරිගණක තිරය පෙන්වන ලදී.

“මවං මොලයේ තැන් තුනකින් ඩැමේජ් වෙලා, ජේනවද මොලේ ඇතුළට ලේ ගලන ආකාරය. ඉක්මනින් සර්ජරියක් කරන්න වෙනවා”

මගේ යාළුවා ඉතාමත් ඉක්මනින් සී. ටී. එක හදිසි ප්‍රතිකාර ඒකකයට යවන ලදී. එයින් වෛද්‍යවරු තිරණය කලා සර්ව ඉතා ඉක්මනින් ශල්‍යකර්මයකට භාජනය කරන්න. ඒ අනුව ස්නායු ශල්‍ය වෛද්‍ය ආර්. ඩබ්. සර්, වෛද්‍යවරු ඉතා ඉක්මණින් ආර්. ඩබ්. සර්ව සම්බන්ධ කර ගත්හ. “මම රාත්‍රී 9.30ට එනවා. සර්ජරිය ලැස්ති කරන්න” යනුවෙන් සර්ගේ රෙජිස්ට්‍රාර් ඩොක්ටර් පවසන ලදී.

මේ වන විට වී. කේ. ගේ හිතමිත්‍රාදීන් විශාල පිරිසක් රෝහල වෙත පැමිණෙන්නට විය. ඒ අතර අමාත්‍යාංශවල ලේකම්වරු, දිසාපතිවරු, ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු දක්නට ලැබුණි. මේ අතර, ඉතාමත් කාර්යය බහුල මා කවුරුන්දැයි අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයෙක් විමසන ලදී. එහිදී මා මෙම රෝහලේ සමාජ සේවා නිලධාරී යැයි පවසන ලදී.

“ආ...! නියම වැඩක් සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ කරලා තියෙන්නේ...” යැයි අපේ අධ්‍යක්ෂ ඇතුළු මුළු දෙපාර්තමේන්තුවට එතුමා ප්‍රසංශා කරන ලදී.

ඒ වන විට එතැන රැස්වී සිටි ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවයේ ඉතාමත් ඉහළ නිලධාරීන්ට මා හඳුන්වා දෙන ලදී. එම නිලධාරී සියලුම දෙනා අපගේ සේවය අගයනු සඳහා ප්‍රසංශා කරන ලදී. ශල්‍යකර්මය රාත්‍රී 11.30 වන විට අවසන් කර ශල්‍යාගාරයේ එළියට පැමිණ,

“ප්‍රියංකර මෙයා ස්නායු ශල්‍ය දැඩි සත්කාර ඒකකයට දාන්න වෙනවා. මොළයට හුඟක් හානි වෙලා තියෙනවා. අපරාදේ සීටි බෙල්ට් දාගෙන හිටියනම් මෙව්වර ඩැමේජ් එකක් වෙනනේ නෑ”

“සර්ට ගොඩාක් ස්තූතියි” මම පැවසුවෙමි.

පසුදා උදෑසන සිට වී. කේ. සර් බැලීම සඳහා ඔහුගේ සහායයන් පේලි ගැසී ඇති බැවින් ස්නායු දැඩි සත්කාර ඒකකයේ සිස්ටර් මා අමතා,

“මිස්ට්‍රි ප්‍රියංකර කට්ටිය සීමා කරන්න වෙයි. යාළුවන්ට කියන්න වරකට දෙන්නෙකුට අවස්ථාවක් දෙන්නම් කියලා” යනුවෙන් පැවසුවා ය.

මාගේ දුරකථනයට නිවාඩුවක් නොවී ය. ඒ රටේ ඉහළම නිලධාරීන් මා අමතා වී. කේ. ට මොකද?, දැන් වෙන්නේ මොකක් ද යනුවෙන් කරුණු විමසන ලදී. ඒ අතර, අපේ වර්තමාන සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ද තමන් වී. කේ. බලන්න එන බවට දුරකථන ඇමතුමක් දුන්නේ ය.

අධ්‍යක්ෂතුමාගේ පැමිණීම බලාපොරොත්තුවෙන් මා රෝහල හුමියේ සිට එතුමා ස්නායු දැඩි සත්කාර ඒකකයට කැඳවාගෙන ගොස් සිස්ටර්ට හඳුන්වා දීමෙන් අනතුරුව වී. කේ. සර්ගේ තත්ත්වය අධ්‍යක්ෂතුමාට පැහැදිලි කළෙමි.

අධ්‍යක්ෂතුමා ඉතාමත් සෝකාකුල මුහුණෙන් වී. කේ. සර්ගේ මුහුණ දෙස බලා සිටින විට මා හට දැනුනේ ජීවිතයේ අනියත බව සර් තේරුම් ගෙන ඇති බව ය. ඒ වන විට සිස්ටර් වී. කේ. සර්ව නැගිටිට විමට උත්සහ කළේ ය.

“මිස්ට වී. කේ. ඔයාගේ යාළුවෝ ඇවිත්”

නමුත් ඔහු අවදි නොවී ය. අධ්‍යක්ෂතුමා ස්නායු දැඩි සත්කාර ඒකකයේ සිස්ටර් ඇතුළු හෙද කාර්ය මණ්ඩලයට ස්තුති කර කොළඹ බලා පිටත් විය.

දින 21ක් ජීවිතයත් මරණයත් අතර සටනක යෙදුණු වී. කේ. සර් දිගාමඩුල්ලට හා මුළු ශ්‍රී ලංකාවට, ඔහුගේ ආදරණීය බිරිඳට, දරුවන්ට සමුදී සදහට ම මෙලොවින් නික්ම ගියේ ය.

නිහතමානී වී. කේ. සර්, බොහෝ දැස්වල කඳුලත්, හදවත්වල සුසුමත් ඉතිරිකර සදහට ම දැස පියාගෙන ඇත.

මම අමාරුවෙන් දුරකථනයෙන් අධ්‍යක්ෂකතුමා ඇමතුවෙමි.

“සර්.. වී. කේ. සර්...”

මට කියාගත හැකිවූයේ එපමණකි. මොකක්දෝ නුහුරු බරක් මගේ පපු කුහරයට කීදා බැස මගේ පපුව හිර කරන බවක් මට දැනිණි. එහෙත් දුරකථනයේ එහා කොනින් පිටවුනු අධ්‍යක්ෂකතුමාගේ දගු සුසුමින් එතුමා බොහෝ දේ අවබෝධ කරගත් බව මට වැටහිණි.

ප්‍රියංකර බණ්ඩාර

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ශික්ෂණ රෝහල - මහනුවර.

මාලනීට සවියක්

සැමියාගේ රෝගයෙන් බලවත් දුකට පැමිණි මාලනී සැමියා සුවකර ගැනීමට දැඩි වෙහෙසක් දරන්නීය. මේසන් අත් උදව්වැඩ කළී රැකියාව කරමින් සිටි ඇගේ සැමියා මොළයේ නහර දෙකක් පිපිරීමෙන් අංශභාග රෝගියෙකු වී ඇත. එම නිසා ම ඇයට අනේක දුක් කරදරවලට මුහුණ දීමට සිදු විය. මේ ඇයගේ කතාව යි.

ගම්පහ දස්ත්‍රික්කයේ කටාන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ අර්ධ නාගරික පදිංචිකරුවෙක් වූ නිමල් අවුරුදු පනස් දෙකක මැදිවයස් අයෙකි. ඔහු මේසන් අත්උදව් වැඩ කළී රැකියාව කරමින්, සාමාජිකයන් තිදෙනෙකුගෙන් යුත් තම පවුල නඩත්තු කරමින් ජීවත් විය.

ඔහුගේ බිරිඳ මාලනී ය. ඇය තම සැමියාට ආදරයෙන් පවුලේ කටයුතුවලට සහයෝගය ලබාදුනි. පවුලේ අනෙක් සාමාජිකයා වූයේ අවුරුදු අසූදෙකක් වයසැති නිමල්ගේ මව යි.

මෙසේ සතුටින් ජීවත් වූ නිමල් හා ඔහුගේ පවුලේ අයට අනපේක්ෂිත සිද්ධියකට මුහුණපාන්නට සිදු විය. එනම් නිමල්ගේ මොළයේ නහර දෙකක් පිපිරීමෙන් අංශභාග රෝගයට ලක්වීම යි. නිමල්ගේ බිරිඳ මාලනී තම සැමියාගේ රෝගයෙන් බලවත් දුකට පැමිණියත්, ඇය තම සැමියා සුවකර ගැනීමට දැඩිව අදිටන් කරගත්තේ ය.

ඒ අනුව ඔහු රාගම පුනරුත්ථාපන රෝහලේ මාස එකහමාරක පමණ කාලයක් නේවාසිකව වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබාදීමට කටයුතු කළේ

ය. අනතුරුව වැඩිදුර ප්‍රතිකාර සඳහා ජාතික මහරෝහලට ඇතුළත් කර සතියක පමණ කාලයක් ප්‍රතිකාර ලබාදීමෙන් අනතුරුව නැවතත් රාගම පුනරුත්ථාපන රෝහලේ ආසාන ඒකකයේ ප්‍රතිකාර වලට මාරුකරන ලදී. එහි සති දෙකක පමණ කාලයක ප්‍රතිකාරවලින් පසු එම රෝහලේ පුනරුත්ථාපන ඒකකයට මාරුකරන ලදී. එහි සති එකහමාරක පමණ ප්‍රතිකාර වලින් පසු නිමල් රෝහලින් මුදා හැරියේ සතියකට වතාවක් පුනරුත්ථාපන අංශයේ ප්‍රතිකාරවලට රැගෙන එන ලෙස වෛද්‍ය උපදෙස් ඇතිව ය.

මාලනී තම සැමියා මසක පමණ කාලයක් තුළ මෙම රෝහලින් ව්‍යායාම ආදී ප්‍රතිකාර ලබා දීමට කටයුතු කළේ ය. මෙසේ තම සැමියා මසකට වතාවක් මෙම රෝහලට රැගෙන ඒමට යාමට අපහසු හෙයින් මීගමුව මහ රෝහලට මාරුකරගන්නා ලදී. ඒ අනුව නිමල් දෙදහස් පහළුව වර්ෂයේ ඔක්තෝම්බර් මාසයේ සිට මසකට වතාවක් ඖෂධ ප්‍රතිකාර සඳහාත්, සතියකට වතාවක් ව්‍යායාම සඳහාත් රැගෙන ඒමට කටයුතු කළේ ය.

මෙසේ ප්‍රතිකාර ගනිමින් සිටින අතර මීගමුව මහරෝහලේ රක්තවාතවේදී වාට්ටුව භාර විශේෂඥ වෛද්‍යතුමියගේ උපදෙස් අනුව, රෝහලේ සමාජ සේවා නිලධාරී හඳුනා ගැනීමට අවස්ථාව ලැබී ය. රෝහලේ සමාජ සේවා නිලධාරී මහතා පවුලේ තොරතුරු විමසීමෙන් පසු ඔවුන් අයත් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය කටාන වන හෙයින් එම කාර්යාලයේ සමාජ සේවා අංශයේ නිලධාරීවරයා මුණගැසී වෛද්‍යාධාරය, සමාද්ධි ආධාරය සාදා ගැනීමට කටයුතු කරන ලෙස දැනුවත් කර වාට්ටුභාර විශේෂඥ වෛද්‍යතුමියගේ අත්සනින් යුතු අවශ්‍යතා සඳහන් ලිපියක් ලබා දීමට ද කටයුතු කළේ ය.

ඒ අනුව මහත් ආර්ථික අපහසුතාවයකට මුහුණ දී ඇති තම පවුලට සහනයක් ලබා ගැනීම සඳහා කටාන ප්‍රාදේශීය ලේකම්

කාර්යාලයේ සමාජ සේවා නිලධාරී මහතා මුණගැසුනි. ඒ මහතාගේ උපදෙස් පරිදි සැමියාගේ වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා වෛද්‍යාධාරයක් ඉල්ලුම් කිරීමට කටයුතු කරන ලදී. සමෘද්ධි ආධාරය සාදා ගැනීමට අභියාචන ලිපියක් ද සමෘද්ධි අංශයට ලබාදෙන ලදී.

ආර්ථික අගතිඟකම්වලට ලක්ව ඇති මාලනීට, ඇතින්ගේ උපකාරය තරමක් දුරට රුකුලක් වී ඇත. ඇයගේ අනාගත අපේක්ෂාව වන්නේ තම සැමියාගේ දෛනික කටයුතු ඉටුකර දෙමින් ස්වයං රැකියාවක් ආරම්භ කර පවුල ආර්ථික වශයෙන් සවිමත් කර ගැනීමට ය.

ප්‍රියන්ත අමරසිංහ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
දිස්ත්‍රික් රෝහල - මීගමුව.

සුවපත් හිතක්

“මගේ හිත සුවපත් කළාට මහත්තයට පිං” එසේ කියා ඇය මා දෙස අහිංසකව බලා සිටියා.

ඇය නමින් සුජාතා ය. අද වනවිට ඇ දරුවන්ට අකුරු කරන ගුරුවරියකි. ප්‍රදේශයේ ජනප්‍රිය සාමජ සේවිකාවකි.

ඇය මා හමුවීමට රෝහලට පැමිණ ඇත්තේ ආරාධනයක් ද රැගෙන ය. ඒ දෙසැම්බර් තුන්වෙනි දින ඇගේ මූලිකත්වයෙන් ප්‍රදේශයේ සංවිධානය කෙරෙන උත්සවයකට මට ද ආරාධනා කිරීමට ය.

සුජාතා මූලින් ම මට මුණගැසුණු දිනය මතක් වී ය. ඒ මීට අවුරුදු දෙකකට පෙර කුරුණෑගල රෝහලේ ස්නායු ඒකකයේ ඇදක් මත ගිලන්ව වැතිර සිටියදී ය. ඉතෙන් පහළ අප්‍රාණිකව තිබියදී ය. ඇයගේ පෙනුම ඉතාම ප්‍රියමනාප විය. නිතර ම සිනාමුසු මුහුණින් සිටි ඇය සියලු ම දෙනාට ප්‍රියමනාප විය. ඇගේ හම ඉතාමත් ම සුදු වූ අතර ඇය සිංහල පියෙකුට දාව බර්ගර් කාන්තාවකට උපන් දියණියකි. ඇවිදීමට ආධාරකයක් අවශ්‍ය ඇය වයස අවුරුදු පනස්පහක් වූ වැන්දඹු ආබාධ සහිත කාන්තාවකි.

පවුලේ එක ම දරුවා වූ සුජාතා ගනේවත්ත ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ මල්සිරිගම ගමේ පදංචිවී සිටියා ය. සුජාතා උසස් පෙළ දක්වා අධ්‍යාපනය ලබා ඇත. පියා පෞද්ගලික බස් රථ රියැදුරෙකි. මව ගෘහණියකි. සුජාතාගේ කල වයස ආ විට දෙමාපියන් ඇයට විවාහයක් කර දී ඇත. පවුලේ එක ම දරුවා නිසා සුජාතා හා සැමියා

සුඡාතාගේ ගෙදර ම පදිංචි විය. විවාහ වී මාස හයක දී පමණ රිය අනතුරකින් සැමියා මිය ගියා ය. පියා ද අසනීප වී රැකියාවෙන් ඉවත් වී ඇත. සැමියා මිය යෑමත්, පියා රෝගාතුර වීමත් මත පවුලේ සියලු බර සුඡාතාගේ හිස මත වැටුණි. ජීවත්වීම සඳහා ගමේ ළමුන්ට ඉංග්‍රීසි ඉගැන්වීමේ පංතියක් ආරම්භ කෙළේ ය. එහෙත් ඒ තුළින් ලැබෙන ආදායම තුළ තිදෙනාට නඩත්තු වීමට නොහැකි වී ය. එකම විකල්පය වූයේ ගෘහ සේවිකාවක් ලෙස මැදපෙරදිග යාම ය.

ජීවිතය යනු ප්‍රශ්න පත්‍රයකි. ප්‍රශ්නවල නැවැත්මක් නැත. සුඡාතාට ද සිදුවූයේ එවැන්නකි. තරප්පු ජේලියෙන් වැටී සුඡාතා ඔත්පල විය. සති දෙකක් එම රටේ ප්‍රතිකාර කර භාමීපුතා ලංකාවට එවන්නේ ගිලන්ව සිටින සුඡාතා ය. ජීවත්වීමට වෙර දැරූ සුඡාතා ගිලන් ඇදක් මත කායිකව මෙන් ම මානසිකව ද ගිලන්ව සිටියා ය. රෝගී තත්ත්වයට නේවාසිකව ඔෟෂධ හා වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර නිරතුරුව ලැබුණි.

ඇය දැකීමෙන් මා පසක් කර ගත්තේ මැය මානසිකව ද සුවපත් කළ හැකි බව යි. අපි සති දෙකක් පමණ දිනකට පැය භාගයකට වඩා කථා කළෙමු. ඒ තුළ ජීවත්වීම වැදගත් බවත්, සිටින තත්ත්වය තුළින් ම ජීවිතය ජයගත හැකි බව ඇය අවසානයේ තේරුම් ගත්තා ය. ඒ සඳහා අපි විවිධ මාර්ග සාකච්ඡා කළෙමු. රෝහලින් පිටවීමට දින කිහිපයක් තිබියදී ඇය ගෙදර ගොස් ළමුන්ට ඉංග්‍රීසි විෂයට උපකාරක පංතියක් ආරම්භ කිරීමට තීරණය කර ඇති බව දැන්වී ය. දැන් ඇයට ආධාරයකින් ඇවිදගත හැක.

සුඡාතාගේ ජීවිත කථාව මා අපගේ සහෝදර නිලධාරීන්ගේ පැවසුවේ. ඇය ඉතා නිවැරදිව සමාජ සේවා මැදිහත්වීම කර ඇත. ගනේවත්ත සමාජ සේවා නිලධාරීතුමිය සුවශේෂී කාර්යභාරයක් සිදුකර ඇත. අද සුඡාතාගේ පෞද්ගලික පංතියේ ළමුන් 60කට වැඩි සංඛ්‍යාවක් අධ්‍යාපනය ලබයි. ගමේ ක්‍රියාකාරී ස්වේච්ඡා සේවිකාවකි. සෑම සමිතියක

ම තනතුරු දරයි. ඇයගේ යටිතල පහසුකම සමාජ සේවා නිලධාරීතුමිය සම්බන්ධීකරණය කර ලබා දී ඇත.

මා ඉතා සතුටින් ඇයගේ ආරාධනය භාර ගතිමි. ඇය යාමට හැරී යළිත් මා දෙස බලා කියූ වදන මගේ හිතේ තරයේ සනිටුහන් විය.

“අවංක මැදිහත්වීමක් තුළින් අපට, ජීවිත ආලෝකවත් කරන්න පුළුවන් මහත්තය”

විජේරත්න වන්හිආරවිවි

සමාජ සේවා නිලධාරී,
ශික්ෂණ රෝහල - කුරුණෑගල.

විශේෂය

සහෝදර සහෝදරියන් තිදෙනෙකුගෙන් යුතු පවුලේ බාලයා වූ වසන්ත අවුරුදු හතළිස්හතරක තරුණ වයස ඉක්මවූ අර්ධ නාගරික ප්‍රදේශයක පදිංචි අයෙකි. වසන්තගේ පවුලේ අනෙක් සාමාජිකයන් වන්නේ අවුරුදු අසූහතරක් වයසැති පියා, විවාහක සහෝදරියන් දෙදෙනා ය. මේ වන විට ඔහු ජීවත් වන්නේ පියා සහ මව සමඟ ය. වසන්ත රැකියාව කළේ කටුනායක ප්‍රදේශයේ ඇඟලුම් කම්හලක මැෂින් ක්‍රියාකරුවෙකු ලෙස ය.

වසන්ත මවට මහත් සේ ආදරය කළේ ය. අම්මගේ කරුණාව, සෙනෙහස වසන්තට මහමෙරක් ලෙස දැණිනි. ඔහුගේ වයසේ අනෙක් මිතුරන් පෙම්වතියන්ගේ ලෝකයේ හෝ මිතුරු සමාගමේ කල් යවද්දී වසන්ත නිතර ම සොයා ආවේ අම්මාගේ ආදර ලෝකය යි.

“ඇයි වසන්තට ප්‍රේමවන්තියක් නැත්තේ” දිනක් මිතුරෙක් වසන්තගෙන් ඇසුවේ ය.

“මට තාම අම්ම වගේ මට ආදරය කරන කෙනෙක් ලැබුණේ නැතේ” වසන්ත සිනාසෙමින් මිතුරාට පිළිතුරු දුන්නේ ය.

එහෙත් ඉරණම වසන්තට කුරිරු විය. ඔහු පන සේ ආදරය කළ ඔහුගේ මව ඇයට වැළඳුණු දරුණු රෝගයකින් කිසිවෙකු නොසිතූ ලෙස මෙලොව අතහැර ගියා ය.

එම ප්‍රිය විප්ලවයේ මෙම ආදරණීය පුත්‍රයා කෙසේනම් දරාගන්නද? ඔහුගේ මුළු ලෝකය ම දෙදරා ගොස් කඩා වැටිණි. නොසිතූ මොහොතක මහා හෙතෙසක් තම හිස මත පිපිරුවා සේ ඔහුට හැඟිණි.

වසන්ත මවගේ විශේෂ ගැන කල්පනා කිරීමෙන් මානසික රෝගී තත්ත්වයට පත්විය. සහෝදරියන් දෙදෙනා හා පියා එක්ව ඔහුව

ප්‍රතිකාර සඳහා කොළඹ ජාතික රෝහලට ඇතුළත් කළෝ ය. එහි මාසයක පමණ නේවාසික ප්‍රතිකාර වලින් පසු තවදුරටත් ප්‍රතිකාර සඳහා කොළඹ රෝහලින් මිගමුව මහ රෝහලට මාරු කළේ ය.

දෙදහස් අට වර්ෂයේ දී තවදුරටත් ප්‍රතිකාර සඳහා මිගමුව රෝහලට ඇතුළත් වූ වසන්ත සති දෙකක පමණ නේවාසික ප්‍රතිකාරවලින් පසු රෝහලින් මුදා හැරියේ මසකට වරක් වෛද්‍ය සායනට ප්‍රතිකාර සඳහා සහභාගි වන ලෙස වෛද්‍ය උපදෙස් සහිතව ය. එතැන් සිට දෙදහස් දහසය බක් මස දක්වා වරින් වර නේවාසිකව ද ප්‍රතිකාර සඳහා ඔහුව යොමු කිරීමට සහෝදරයෝ දෙදෙනා වගබලා ගත්තෝ ය.

අසනීප වීමට කලින් වසන්ත බම්බලපිටිය ප්‍රදේශයේ ආයතනයකින් ලියුම්කවර සෑදීමට සති දෙකක පුහුණුවක් ලබා එහි මාසයක පමණ කාලයක් රැකියාව කළේ ය. ඔහු රැකියාව නතර කළේ අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනයේ ඇති අපහසුතාවය මත ය.

මිගමුව මහ රෝහලේ මානසික වෛද්‍ය සායනයට මාසිකව සහභාගි වන වසන්ත මේවනවිට බොහෝ දුරට සුවය ලබා සිටින හෙයින් මානසික සෞඛ්‍ය අංශයේ වෛද්‍යතුමා හා භෞතික විකිත්සක නිලධාරී මහතාගේ උපදෙස් අනුව රෝහල් සමාජ සේවා නිලධාරී හට මුණගස්වන ලදී. රෝහල් සමාජ සේවා නිලධාරී මහතා විසින් තොරතුරු විමසා, ස්වයං රැකියා ආධාරයක් ලබාදීමට හැකියාවක් පවතින හෙයින් අවශ්‍ය දැනුවත් කිරීමෙන් පසු මානසික සෞඛ්‍ය අංශයේ වෛද්‍යතුමාගේ අත්සනින් යුතු අවශ්‍යතා ලිපියක් ලබාදී දිවුලපිටිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ සමාජ සේවා අංශයේ සමාජ සේවා නිලධාරීවරයා මුණගැසෙන ලෙස දැන්වී ය. එම නිලධාරීතුමාගේ මඟ පෙන්වීමෙන් ලියුම් කවර සෑදීමේ ස්වයං රැකියාවක් ආරම්භ කර එය දියුණු කරගැනීමෙන් තමාගේ ආර්ථිකය දියුණු කරගෙන ජීවන ගමන් මගේ ඉදිරියට පියමං කිරීම වසන්තගේ අනාගත අපේක්ෂාව වී තිබේ.

ප්‍රියන්ත අමරසිංහ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
දිස්ත්‍රික් රෝහල - මිගමුව.

කිරිඅම්මා ගේ මිනිබිරිය

හිමිදිරි උදැසන තම කටුමැටි නිවසේ දොර විවෘත කරනවාත් සමඟ මිත්තණිය දුටුවේ තම ගෙපිළේ වාඩිවී සිටි මාස හතක් පමණ පුංචි මිනිබිරිය යි.

මිත්තණිය දුටු සැනින් දැරිය සිඟිනි මුව අයා සිනාවෙමින් ඇවෙන දණ ගාගෙන පැමිණියා ය.

“ආනේ...! පුංචි කෙලී මෙතන..?”

මිත්තණිය තම සිඟිත්තිය දෝතින් වඩාගෙන අසල වූ තම පුතාගේ නිවස වෙත ගියා ය. නිවස දොරගුළු දමා වසා තිබිණි. විස්සෝප වූ මිත්තණිය විපරම් කරද්දී දැරිවියගේ පාදයේ ගැටගසා තිබූ යතුර දුටුවා ය. මිත්තණියගේ සිතට මහත් වේදනාවක් දැනුණි.

පාදයේ තිබූ ලණුව ලිහා යතුර අතට ගත් ඇය දොර හැර විපරම් කරද්දී එතුළ කිසිවකු හෝ නොවී ය. තම පුතාගේ බිරිඳ සිඟිත්තිය ද හැර දමා වෙනත් අයෙකු සමඟ ගොස් ඇති බව පසුව දැන ගන්නට වූයෙන් දරුවාගේ වගකීම සියාට සහ ආච්චිට භාර වූණි.

මව හා කිරි අම්මා අතර කවරනම් වෙනසක් ද? සිඟිත්තිය එදා පටන් කිරි අම්මාට අම්මා නමින් ඇමතී ය.

අත්තටු ඇති නිසාදෝ කාලය වේගයෙන් පියාසර කළේ ය. පැහැ සොබා දිදුලමින් සිඟිත්තිය යෞවනියක් වූවා ය. මල්සරා ද තම රාජකාරිය ඉටුකරන්නට විය. දැරිය තුළ වසන්තයත් සමඟ ම ප්‍රේමයත් අවදි විය.

“අනේ ! කිරිඅම්මේ මම දන්නෙ නෑ... එයා මාව කොහේද එක්කගෙන ගියා. මාව බදිනවා කිව්වා, කවදහරි. දැන් මට ඉඳල වැඩක් නෑ...!”

අසරණ කිරිඅම්මා සහ කිරිඅප්පා අන්දමන්ද වුහ. ඔවුහු පොලීසිය වෙත මේ බව පැමිණිලි කළෝ ය. සැනින් අත්තටු ලැබූ ආරංචිය, දසක සිසාරා පියඹා ගියේ ය. එසේ ම ඇගේ පාසල් විදුහල්පතිට ආරංචි වී දැරිය පාසලින් ද පිටමං කලා ය.

ඇය... නොදැනුවත්කමින් හෝ වරදක් වූ පමණින් අධ්‍යාපනය ද කඩාකප්පල් කරගෙන මානසික පීඩනයට ලක් වී සමාජ අසාධාරණයේ පහතට ම ඇද වැටෙන්නට විය. මව්පිය සෙනෙහස අහිමි ය. රට්ටුන්ගේ අපවාද හිස මත පුපුරයි. ජීවිතය ම නිවසේ බිත්ති හතරට සීමා වී හුදකලා විය. ඇ දිනෙන් දින රෝගී විය. අවසානයේ ඇ මානසික රෝගී තත්වයට පත්වුණි. අසරණ වූ කිරි අම්මා සහ කිරි අත්තා ඇ රෝහලේ නේවාසිකව ප්‍රතිකාර සඳහා යොමු කළ හ.

ඇගේ පාසල් ගමන ද අවසාන විය. ඇ සහන මානසික රෝහලට සීමා විය. ලෝකයේ සියල්ලෝ ම අකාරුණික නැත. රෝහලේ වෙදදුරන් සහ හෙදියන් ඇ තුළින් ගිලිහීයමින් තිබූ ජීවිතයට තම ආදර කරුණාවෙන් නව ජීවයක් බලාපොරොත්තුවත් ලබා දීමට කටයුතු කළෝ ය.

අලුත් පැතුම් මල්පලගත් ඇගේ ජීවිතයට අලුත් ඉලක්කයන් ඇතිවන්නට විය.

“දැන් ඔයාට ගොඩාක් හොඳයි...” හෙද නිලධාරිණියක ඇයට පැවසී ය.

“අනේ... මිස් මට ඉස්කෝලේ යන්න ඕනෑ”

“හරි හරි අපි ඒකක් කරගනිමු...” පවසමින් ඇගේ සිත සනසන්නට විය.

දැරියගේ ඒ අපේක්ෂාව පූර්ණ කිරීමේ වගකීම සමාජ සේවා නිලධාරීන්ගේ පැවරුණි. ඇ එය නොපිරිහෙලා ඉටු කළා ය. විශේෂඥ මනෝ වෛද්‍යතුමා, කලාප අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂතුමා, සහකාර දිස්ත්‍රික් ලේකම්තුමා යන මිනිස්කම දන්නා ගුණවතුන්ගේ කාරුණික අනුග්‍රහය ද නොමදව ලැබිණි. අවාසනාවන්ත කාලය දැරියගෙන් ඇත් විය.

සමාජ සේවා නිලධාරීන්ගේ හට දුරකථන ඇමතුමක් ලැබිණි. ඒ හරහා ගලා එන ප්‍රබෝධමත් හඬට ඇ කන් දීගෙන සිටියේ සතුටු කඳුළු පිරි දැසිනි.

“මිස් දැන් මම හැදෑම පාසල් යනවා. බැන්ඩ් එකෙන් ඉන්නවා. මේ සැරේ පංතියේ හතරවෙනියා”

ඉන්දිකා සඳුමාලි

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ශික්ෂණ රෝහල - කැගල්ල.

රැකවරණය

ඇ නමින් ඉනෝකා ය. වයස අවුරුදු විසිඑකකි. හතරේ පංතියට පාසල් ගොස් තිබුන ද අකුරු හෝ ඉලක්කම් නොදනි යි. බුද්ධි මට්ටම අවුරුදු හයක ළමයෙකුගේ බුද්ධි මට්ටමට සමාන කළ හැක. අපස්මාර රෝගය සඳහා කුරුණෑගල ශික්ෂණ රෝහල් ස්නායු රෝග සායනයෙන් වර්ෂ දහයක කාලයක සිට ප්‍රතිකාර ගනු ලබයි. සෑම මසකට වරක් ම මව සමග සායනයට සහභාගී වන්නී ය. ගෙදර දොර කිසිදු කටයුත්තක් නොකරයි. ඇයගේ කටයුතු කරගනී. මව යමක් පැවසුවහොත් මවගේ ඇඟට කඩා පැනීමට තරම් ආවේගශීලීය. ඉතාම හිතුවක්කාරය. කිසිවකු කියන දෙයක් පිළිනොගනී. මේ කාරණා තුළ මව නිහඬව සිටියි.

මව කාන්තිලතා ය. අවුරුදු හැට එකකි. කුරුණෑගල නගරයේ සිට කිලෝ මීටර් හතළිස් හයක දුර ගොමදියාගල ග්‍රාමයේ පදිංචිව සිටියි. ස්වාමියාගේ රැකියාව වී ඇත්තේ පොල් කැඩීමයි. දෛවයේ සරදමක් ලෙස මීට වසර දොළහකට පෙර පොල් ගසකින් වැටී ඔහු ද මියගොස් ඇත. අද අවුරුදු විසිහතරක හා අවුරුදු විසිඑකක ගැහැණු දරු දෙදෙනා පියා මිය යනවිට කුඩා දරුවන් ය. එදා සිට අද දක්වා ම මේ දිරිය මව ජීවත්වීමේ අරගලයට මුහුණ දෙමින් සිටියි. කිසිදු ස්ථීර ආදායම් මාර්ගයක් හෝ අතදිය හැකි හෝ උදව් කිරීමට තරම් කිසිවකු නැති ඇය, ලැබෙන මුදලින් අසීරුවෙන් පවුල නඩත්තු කරයි. කුඩා හෝ සහයක් ලබාදෙන්නේ මියගිය ස්වාමියාගේ සහෝදරයා ය.

පදිංචි නිවස කුඩා කාමර දෙකකින් කුඩා සාලයකින් හා වෙනම තැනූ කුඩා කුස්සියකින් සමන්විත විය. බෙලෙක් සෙවිලි කර ඇත. ස්ථීර නොවන තාවකාලික නිවසකි. අවුරුදු විසිහතරක් වූ වැඩිමහල් දියණිය මීරිගම දුර ඥාතියෙකුගේ නිවසේ සිට ඇඟලුම් කම්හලක සේවය

කරයි. දැනට මාස හය හතක සිට මව හා නංගි සමග තිබූ සම්බන්ධතා අවසන් කර ඇත. මව ද ඒ පිළිබඳ සොයා නොබලයි. ගම්මුත්ගේ අනුකම්පාවට ලක්වූ පවුලකි. උදේ පහට අවදි වන මැය උදේට හා දවල්ට කැම සැකසීම කර උදේ අටට ගෙදරින් පිටවී යලි ගෙදර එනවිට සවස 05 පසුවේ. ඒ ආ විගස රාත්‍රී ආහාරය පිළියෙල කළ යුතුව ඇත.

මම රෝහලට අනුබද්ධිත සමාජ සේවා නිලධාරියා වෙමි. මේ දියණියගේ හා මවගේ කතාවේ වර්තමාන බේදවාචකය මා දැනගන්නේ කුරුණෑගල ශික්ෂණ රෝහල් ස්නායු රෝග සායනයේ හතලිස් හය වන කාමරය තුළදී ය.

මා සායන කාමරයට ඇතුළුවන විට දුටුවේ පුදුම දර්ශනයකි. වෛද්‍ය නිලධාරී තුමියන් සියලු දෙනා ම වික්ෂිප්තව සායක් හා බිලච්ඡයක් ඇදගත් වයසට වැඩි කායික ක්ෂයතාවයට පත්වූ කාන්තාවක් හා ඩෙනිම් කලිසමකින් හා ටී ෂර්ට් එකකින් සැරසුණු කොණ්ඩය කොටට කපා ඇති පැහැපත් දැකුම්කළු ළමයෙකු දෙස බලා සිටින ආකාරය යි. ඒ මෙම මව හා දුව ය. අනෙක් රෝගීන් ද අන්දමන්දව සිටියි. වෛද්‍යවරු සියලු දෙනා දැඩි ජීවිතයකින් පසුවන බව මට පසක් විය. මේ මව හා දුව හමුවූයේ මේ වාතාවරණය යටතේ ය. මේ ඒ දෙදෙනා කරන ලද පාපොච්චාරණයෙන් මා අසා දැනගත් ඔවුන්ගේ වර්තමාන බේදවාචකය යි.

මීට මාස හය හතකට පෙර ඇය ප්‍රතිකාර ගන්නා සායනයෙන් ම අපස්මාරය සඳහා ප්‍රතිකාර ගන්නා මයිකල් නමැති අවුරුදු තිස් පහක් වූ විවාහක පුද්ගලයෙකු සමග සබඳතාවක් ඇතිකරගෙන ඇත. මයිකල්ගේ බිරිඳ විදේශගතව ඇති බවත්, රැකියාව මුහුදු යාම බවත්, දරුවන් නොමැති බවත් ප්‍රකාශ කර ඇත. ඔහුගේ කිසිදු විස්තරයක සත්‍යතාව මව හා දුව දෙදෙනාම නොදනී. පදිංචි ස්ථානයක් ද නොදනී. සබඳතාවයේ ශක්තිමත්වීම තුළ ඉනෝකා ගැබ්ගෙන ඇත. මයිකල් හා ඉනෝකා එක් කාමරයකත් මව අනෙක් කාමරයේත් නිදාගනී. මයිකල් රාත්‍රී වූ විට ඉනෝකා සොයාගොස් පසුදා පාන්දරින් ගෙදරින් පිටත්ව යයි. ඉනෝකාට මයිකල්ගේ ඇසුර අත්‍යවශ්‍ය වී ඇත. සම්බන්ධය නතර

කිරීම හෝ නීත්‍යානුකූල කටයුතු වලට මැදිහත්වීම ඉන්‍යෝකාගේ ජීවිතය ඇය විසින්ම විනාශ කර ගැනීමට හේතු විය හැක. ගැබ්ගෙන මාස හතරක් ද කල්ගතව ඇත. ගැබ් ගැනීමක් අවශ්‍ය බවක් හෝ ගැබ්ගෙන තිබෙන බවක් කිසි ම වෛද්‍යවරයෙකුට පවසා නැත. ඒ බව දන්නේ මව, දුව හා මයිකල් පමණි. ළමයා ලැබුණු පසු මයිකල් ළමයා රැගෙන යන බවත් ළමයාට උප්පැන්නය ඔහු ලබාදෙන බවත් මොවුන් විශ්වාස කරයි. මයිකල්ට උප්පැන්නය ලබා දිය නොහැකි බව පැහැදිලි කළ ද එය මව හා දුව පිළිනොගනී. මයිකල් හා අප හමුවීම අනවශ්‍ය බව ඉන්‍යෝකාගේ අදහස යි. මෙතරම් වූ මේ ගැටලුවට මව හා දුව කම්පිත නොවී සිටියි. මයිකල් පසුගිය මාස හයක කාලය තුළ ම ඉන්‍යෝකාට ගවුමක් පරිත්‍යාග කර ඇත. රාත්‍රියට ගෙදර එන විට සුළු කැමක් රැගෙන ඒම ද කරයි.

ඉන්‍යෝකා පිළිබඳව මතුවී ඇති ගැටලු,

- * ඉන්‍යෝකාගේ බුද්ධි මට්ටම තුළ දරුවකු ප්‍රසූත කිරීම, හදාවඩා ගැනීම පිළිබඳ ගැටලු ඇතිවිය හැක.
- * අපස්මාර රෝගී තත්ත්වයට පසුගිය කාලවකවානුව තුළ ඖෂධ ප්‍රතිකාර පාවිච්චි කර ඇත.
- * නිරෝගී දරුවෙකු මෙලොව එළිය දකින ලෙස අපි සියල්ලෝ ම අපි අදහන ආගම අනුව ප්‍රාර්ථනා කරමු.
- * මයිකල් ඉන්‍යෝකාව අතරමන් කර පැන යයි ද යන සැකය.

යොදා ඇති පිළියම්,

- * ඉන්‍යෝකාගේ ගැබ් ගැනීම දැනගත් වෛද්‍යවරු පැය 02 ඇතුළත ඇය පදිංචි කොට්ඨාසයේ සෞඛ්‍යය වෛද්‍ය නිලධාරී, හෙද සොයුරිය, පවුල් සෞඛ්‍ය සේවිකාව, දැනුවත් කර සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණයට අදාළ සැලසුම් සකස් කළේ ය.

- * ඉතෝකා හා ලැබීමට සිටින දරුවා වෙනුවෙන් මැදිහත් වන ලෙස පරිවාස කොමසාරිස්තුමාගෙන් හා ඒ හා සම්බන්ධ අනෙකුත් රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගෙන් ඉල්ලීම් කර ඇත.
- * මයිකල් හමු වීමට අවශ්‍ය වුව ද ඔහු අප හමු වීම ප්‍රතික්ෂේප කරයි. ඔහුගේ තොරතුරු රැස්කර ගැනීමට සැලසුම් කර ඇත. ඒ තුළින් නීතියේ රැකවරණය ඉතෝකාට ලබාදිය හැකි වේ.

ඉංග්‍රීසි අකුරක් සෙවීමට නොදන්නා අය යස අපුරුවට අශ්ව රේස් සඳහා අශ්වයකු ඉංග්‍රීසි පත්තරයෙන් සොයාගනී. ඉතෝකා ද ඇයගේ මව ද මේ ගැටලුව එලෙස විසඳා ගනිවි යැ යි මම විශ්වාස කරමි.

සමාජ වැඩකරුවෙකුගේ මැදිහත්වීම හා සම්බන්ධීකරණයෙන් ඉතෝකාගේ, දරුවාගේ, මවගේ සියලු කටයුතු සැමගේ සිත්සතන් සතුටුවන ලෙස ඉටුවේවා යි ප්‍රාර්ථනා කරමි.

විජේරත්න වන්නිආරච්චි

සමාජ සේවා නිලධාරී,
ශික්ෂණ රෝහල - කුරුණෑගල.

අන්දවීම හා ඇඳගැනීම

“අනේ සමාජ සේවා මහත්තයා මේ අම්මගේ කථාව අහනවද?”

වෛද්‍ය කුෂාරි මහත්මිය මගෙන් කළ කාරුණික ඉල්ලීමට මා තමරාවතී නම් ඇය සමඟ වෙන ස්ථානයකට ගියෙමි. ඇයගේ ඉකි ගැසීම නතර වන තුරු මා නිහඬව සිටියෙමි.

වයස අවුරුදු හැටහයක් වූ ඇය, අවුරුදු අටක හා අවුරුදු දාසයක පිරිමි ළමුන් දෙදෙනෙකුගේ මවකි. මැය පැමිණ සිටියේ අවුරුදු හැටනමයක් වූ තම ස්වාමියාගේ ස්නායු රෝග තත්ත්වයට ඖෂධ රැ ගෙන යාමට ය.

අවුරුදු දහයක් වූ පිරිමි වැඩිමහල් දරුවා ශිෂ්‍යත්වයෙන් සමත් ව පොල්ගහවෙල මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේ එකොළොස්වන වසරේ අධ්‍යාපනය ලබන අතරතුර පිළිකා රෝගයට ගොදුරුව ඇති බවත්, දැනට වර්ෂ තුනක කාලයක පමණ සිට මහරගම පිළිකා රෝහලේ ප්‍රතිකාර ලබන බවත්, ඉතාම අසාධ්‍ය තත්ත්වයෙන් දැනට පසු වන බවත්, ස්වාමියාගේ රෝගී තත්ත්වය තුළ ම පසුගිය වසර තුනක කාලය තුළ දරුවා ළග නතර වී ඇති බවත් ඇසුවත් කම්පනය වන අයුරින් ඇ කියාගෙන ගියා ය.

ස්වාමියා කුලී වැඩ කර ජීවත් වූ බවත්, කිසිදු ස්ථීර ආදායම් මාර්ගයක් හෝ උදව් කිරීමට කිසිවකු නොමැති බව පැවසුයේ ද ඇස වූ කඳුළෙනි. මේ වන විට පදිංචි ගෙය හා අක්කර කාලක් වූ ඉඩම උගස් කර ලක්ෂ දෙකක් ද, සණස බැංකුවෙන් ලක්ෂයක් ද, පිටස්තර අයගෙන් ලක්ෂ දෙකකට කිට්ටු මුදලක් ද ණය වී ඇති බවත් ඉහත මුදල් දරුවා රෝගී තත්වයෙන් මුදවා ගැනීම සඳහා වියදම් වූ බවකි.

“දරුවන්ට වඩා දේපල වටිනවද මහත්තයෝ” ඇය මාගෙන් විමසුවේ දෙඅත්ලෙන් කඳුළු පිස ගනිමිනි.

කුඩා දරුවා ද සමඟ ස්වාමියාගේ බේත් ද රැගෙන සතියකට වරක් පුතා බැලීමට මහරගම යන බව තව දුරටත් පැවසී ය. මැය මානසික වශයෙන් දැඩි පීඩනයකින් පසුවන බව ඇයගේ හැසිරීම හා කථාව තුළින් ද මනාව පැහැදිලි විය.

“අනේ මහත්තයෝ ඇයි අපිට ම මෙහෙම කරදර වෙන්නේ?”

ඇයගේ හැසිරීම හා කථාව තුළින් සංවේදී වූ මම ඉපදීම රෝගී වීම මරණයට යථාඵලවෘද්ධිව අපගේ සුදානම පිළිබඳ සාකච්ඡා කළෙමි. උපදේශනය පිළිබඳ මගේ දැනීමේ හා අන්දැකීම් මත ඇයගේ පීඩාව අඩු කිරීමට මට හැකි වූවා යැයි මම විශ්වාස කළෙමි.

ඇය ගිය පසු ඇගේ ගම වන පාරාගොඩ ගම අයත් පොල්ගහවෙල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ අපේ සහෝදර නිලධාරීතුමාට දුරකථනයෙන් කථාකර අවශ්‍ය සහනයන් සඳහා මැදිහත් වන ලෙසට ආයාචනා කිරීමට තරම් මම සංවේදී වූවෙමි.

මෙම සිද්ධියෙන් හරියට ම සතියකට පසු වෛද්‍ය කුෂාරී මහත්මිය උදව්වක් කරන ලෙස ඉල්ලී ය. එදා සායනයේ දී කථාව ඇසූ පසු අනේ තිබූ රුපියල් දෙදහස් පන්සියක් තමරාවතීට දුන් බවත්, ඇයගේ කථාව ඇසූ තවත් අය හා වෛද්‍යවරිය එකතු කළ රුපියල් විසිපන්දාහක මුදලක් ඇති බවත් එය ඇයට ලැබීමට සලස්වන ලෙස මගෙන් ඉල්ලා සිටියා ය.

පසුදින මම යතුරුපැදියෙන් තමරාවතියගේ නිවස සොයා යාමට පිටත් වූවෙමි. පරාගොඩ විශාල ගමකි. පවුලේ සියලු තොරතුරු සැපයුවත් ස්ථානය සොයාගත නොහැකි විය. එම ගමේ මෙවන් පවුලක් නොමැති බව ප්‍රකාශ විය. දුරකථනයට කථා කළ ද එය ද අක්‍රීය කර ඇත. තැපැල් කාර්යාලයෙන් විමසීමේ දී කියා සිටියේ මේ නමින් පවුලක් පරාගොඩ නොමැති බවත් මෙයට යාව ඇති වල්ගම මෙම නමින් පවුලක් ඇති බව ය. ගෙය සොයා ගියෙමි. දුෂ්කර මාර්ගයකි. ප්‍රධාන පාරේ සිට යාර දෙසීය පයින් යා යුතු ය. ගෙදරට කිට්ටු වන විට ගුවන් විදුලි යන්ත්‍රය ශබ්ද නගා හඬලයි. තමරාවතී ජංගම දුරකථනයෙන් ඊටත් වඩා හඬකින් කථා කරනු ලබයි. මා අසල්වැසින්ගෙන් ඇ ගැන තොරතුරු විමසුවෙමි. පිළිකා රෝහලේ ප්‍රතිකාර ලබන දරුවකු සිටින බව මා ප්‍රකාශ කරන විට සියලු දෙනා ම එකඟව ප්‍රකාශ කර සිටියේ එහෙම දරුවෙකු නැති බව ය.

මා තමරාවතීගෙන් රෝහලේ ප්‍රතිකාර ලබන දරුවාගේ හා දරුවා ළඟ සිටින ස්වාමියාගේ තොරතුරු විමසුවෙමි. මගේ කථාව ඇසූ ඇයගේ කිසිදු වෙනසක් මම නොදුටුවෙමි. ඉපදුණු අයෙකු යම් දිනක මිය යන බව යථාර්ථය බව ඇය තේරුම් ගෙන ඇති පරිදි ම පසුගිය සායන දිනට පසු දින දරුවා මියගිය බවත්, හත් දිනේ දානය පන්සලට රැගෙන ගොස් පිළිගැන්වූ බවත් පැවසුවේ ඉතා සැහැල්ලුවෙනි. ස්වාමියා කුලී වැඩට ගොස් ඇති බවත් ගේ උකස් කර ලබාගත් ණය කවදා හෝ ගෙවන ලෙස පවසා ඔප්පුව ආපසු ලබාදුන් බව ද පවසා සිටියා ය.

මැයගේ හැසිරීම හා පරස්පර විරෝධී කථා කුළු මට සැකයක සේයාවක් මේ වන විට මතුව තිබුණි. ලබාදීමට භාර දී ඇති රුපියල් විසිපන්දහසක මුදල ද ඇයට නොදී ම ඇයගේ නිවසින් පිට වූනෙමි.

ප්‍රධාන පාරට පැමිණ අසල නිවසකින් තමරාවතීගේ පවුලේ තොරතුරු විමසුවෙමි. පිළිකාව සෑදුණු ළමයා මියගොස් දැනට වර්ෂ තුනක් ඉක්ම ගොස් ඇති බවත් ස්වාමියා වූ රත්නායක මහතා ඉතා අසරණ අයෙකු වන අතර තමරාවතී අනුන් රැවටීමට දක්ෂ අයෙකු බවත් ය.

මා ආපසු රෝහලට පැමිණ තමරාවතී මෙතෙක් කර ඇති රැවටීම් පිළිබඳ සියල්ලන්ට හෙළි කළෙමි.

මෙම සිද්ධියට සති දෙකකට පසුව තමරාවතීගේ ස්වාමියාගේ සායන දිනය විය. තමරාවතී සායනට නොපැමිණෙතැයි අප උපකල්පනය කර තිබුණි. එය එසේ ම විය. ස්වාමියා වූ (රෝගියා) රත්නායක මහතා පැමිණියේ ය. තමරාවතී කරන ලද වංචාව ඔහුට හෙළි නොකර පවුලේ තොරතුරු විමසූ විට ඔහු ද කියා සිටියේ අසල්වාසීන් කියූ දේ සියයට සියයක් ම නිවැරදි බවකි.

තමරාවතී ඇන්දුවාටත් වඩා අපි ඇඳගෙන ඇති බව කතා කරගත් අපි අපිට ම සිනාසුනෙමු.

විජේරත්න වන්හිආරච්චි

සමාජ සේවා නිලධාරී,
ශික්ෂණ රෝහල - කුරුණෑගල.

සරුංගලය

“පුතා මෙන්න අප්පච්චි සරුංගලය හැඳුවා”

“හරි ලස්සනයි අප්පච්චි. මට මේක උඩ යවන්න උදව් වෙනවා නේද?”

“ඔව් මගේ පුතේ එන්න. අපි සරුංගලය උඩට යවමු. මම සරුංගලය උඩ යවලා පෙන්න්නම්කෝ... පුතාට”

“අප්පච්චි ඉක්මනට වහල උඩට නැගලා සරුංගලය යවන්නම්. පුතා ඔහොම ඉඳන් බලා ඉන්න”

පියා වහලය මත නැග සරුංගලය අහසට තව තව ඉහළට යවයි. පුතාගේ ප්‍රීතිමත් කැහැසීමෙන් ඔහුට ද මහත් සතුටක් ඇතිවිය. ඔහු පුතාගේ ආශාව ඉටු කර දී ඇත. පියෙකුට තව කවරනම් සතුටක් ද?

එහෙත් මොහොතකින් සියල්ල වෙනස් විය. පියාගේ පාදය පැටලිණි. ඔහු වහලය මතින් ලිස්සා ගියේ ය. පියාගේ අතින් මිදී ගිය සරුංගලය ඉමක් නැති අහසේ අයාලේ පාවී යන්නට විය. ජීවිතයේ අනියත බවට සරුංගලය හොඳ උදාහරණයකි.

“සුදේෂ්, ඉතින් කොහොමද? දැන් කථා කරන්න පුළුවන් ද?”

මම කාරුණිකව දිනේෂ් ඇමතීමට උත්සහ දැරුවෙමි. ඒ අනතුර සිදු වී සති දෙකකට පසුව කොළඹ ජාතික රෝහලේ සුප්‍රමිතා අනතුරු

ඒකකයේ දී ය. පනස්තුන වැට්ටුව අංක තුන ඇදෙහි නිසොල්මන්ව වැතිර සිටින සුදේෂ්ට දැන් කථා කිරීමට, ඇසිපිය හෙළීමට හැර වෙනත් කිසිවක් කරකියාගත නොහැක.

ඔහු නමින් සුදේෂ් කුමාර. වයස අවුරුදු තිහක දෙදරු පියෙකි. කුඩා දරුවන් දෙදෙනෙකුට පියාණන් වූ සුදේෂ් කුමාර සියලු බලාපොරොත්තු කඩ වූ සේයාවෙන් මා දෙස කඳුලු පිරි දෙනෙතින් බලා සිටී.

“ඉතින් සුදේෂ් අපි ටිකක් කථා කරමු”

“සුදේෂ්ගේ පදිංචිය කොහේද?”

“මම පානදුර”

“පානදුර කොහේද?”

“පානදුර මොරවින්න”

“සුදේෂ්ගේ රැකියාව වුනේ?”

“මම පුද්ගලික ආයතනයක සේවය කළේ”

“මගේ ලොකු පුතාට මම හරි ආදරෙයි මිස්. එයා සරුගල් යවන්න හරිම ආසයි. මට ආයේ කවදාවත් මගේ පුතාට සරුගල් හදලා දෙන්න බැරිවෙයිද මිස්?”

“නෑ සුදේෂ්, එහෙම වෙන්තේ නෑ. අපි උත්සහ කරමු. ඔයාගේ පුතාව දැසින් බලන්න ඔයා වාසනා කරලා තියෙනවනේ. ඔයාගේ පුතාට සරුගල් යවන්න නෙවෙයි, මුලින්ම අපි බලමු සරුගල් හදලා දෙන්න. අපි මුලින්ම එතනට එන්න උත්සහ කරමු”

“එහෙම වෙයිද මිස්”

“ඔව් අනිවාර්යයෙන් ම. ඒකට ඔයාගේ උත්සාහය ඕනෙමයි”

“මම උත්සහ කරන්නම් මිස්”

ඒ මා සුදේෂ් වෙනුවෙන්, ඔහුගේ ගිලිහුණු ප්‍රාර්ථනාවන් ගොඩනැගීමට ගත් උත්සාහය යි. සුෂ්‍රමිතාවට සිදු වූ අනතුර හේතුවෙන් වඩා බරපතල තත්ත්වයට පත් වූ අයෙකු ලෙස සුදේෂ් හඳුනා දිය හැක. ඔහුගේ උරහිසින් ඉහළ කොටසේ සුෂ්‍රමිතාවට සිදුවූ හානිය හේතුවෙන් මුළු ශරීරය ම අප්‍රාණික වී ඇත. මින් ඉදිරියට සුදේෂ්ට රැකියාවක් සිදු කිරීම යන්න සිහිනයක් ම වනු ඇත. දරු ස්නේහයෙන් උතුරා ගිය සුදේෂ් හට අනතුරෙහි සේයාව නොවැටුණි. ඔහු සරංගලය දෙස බලමින් වහලයේ පසුපසට, පසුපසට වන්නට විය. කුඩා පුතුගේ අහස් මාළිගය පියාණන් විසින් නිර්මාණය කරමින් සිටියදී පුතු අත්පොලසන් නඟමින් බලා සිටියදී ම පියාණන්ගේ ජීවිතය නැමැති මාළිගය බිඳ වැටුණි. පවුලේ එක ම සවිය දරුවන්ගේ අප්පවිච්චි පමණි. ඒ අප්පවිච්චි අද ලෙඩ ඇදේ වැතිරී සිටී. සුෂ්‍රමිතා අනතුරේ ස්වභාවය මෙය යි. මොළය හා අනෙකුත් අවයව අතර පණිවිඩ හුවමාරුව සිදු නොවේ. එහෙයින් සුෂ්‍රමිතා අනතුර සිදුවූ ස්ථානයෙන් පහළ කොටස අප්‍රාණික වේ.

සුදේෂ්ගේ දරුවන් දෙදෙනාගේ පෝෂණය, අධ්‍යාපනය ගිලිහුණ සරංගලයට උගසට දී හමාර ය. බිරිඳ දරුවන් ද සමඟ අසරණව සිටියි.

දැඩි ලෙස මානසික කම්පනයට පත් සුදේෂ් අස්වැසීම ඉතා අපහසු වූවත් මෙය කර්ම ශක්තිය අහිබවා නොසැලකිල්ල ඉස්මතු වූවක් බවට ඔහුට වටහා දීමට මම උත්සහ කළෙමි. සරංගලය සේම, ජීවිතය පිළිබඳව පරිස්සම් වූවානම්, අදාළ පරිසර වටපිටාව පිළිබඳ අවබෝධයක් තිබුණානම් අද කරුණු මෙසේ සිදු නොවනු ඇත. සියල්ල සිදු වී හමාර ය. දැන් ඇත්තේ ඉදිරි අභියෝග හමුවේ නොසැලී සිටීමයි.

ඒ වෙනුවෙන් ඔහුගේ දරු පවුල වෙනුවෙන් මැදිහත්කරුවන් ලෙස සියළු සහයෝගය ලබාදීමට උත්සහ ගන්නෙමු. අදට වඩා හෙට දවසේ ඇතිවන දැඩි ගැටලුකාරී අභියෝග හමුවේ නොසැලී ඉදිරියට යාමට අපි ඔහුට සහය වන්නෙමු. සුභසාධන සේවා ඔස්සේ නැවත සමාජගත කිරීමට උත්සහ දරන්නෙමු.

සුදේශ් සුජුම්මා අනතුරෙහි බරපතලකම දැනසිටියා නම් අද ඔහුට මෙවන් වූ ඉරණමකට මුහුණපෑමට සිදු නොවනු ඇත. එසේ වූවානම් සරුංගලය යැවීමට වහලයට යාමට පෙර ජීවිතය ගැන දෙවරක් සිතීමට ඔහු නොපසුබට වනු ඇත.

“කවදද මිස් මම හදා ගත්ත පැලට යන්නේ...? මගේ දරුවෝ එක්ක එකට ඉන්නේ. මගේ කරුමෙ මිස් මේක. අද මගේ අඹුදරුවෝ ගාවට, ගෙදරට මට යන්න විදියක් නෑ”

“නෑ සුදේශ් අපි ගෙදර යනවා ම යි. පුළුවන් ඉක්මනට අපි යන්න බලමු. අපි දරුවන්ට ඉගෙන ගන්න උදව් කරන්නම්. සුදේශ් හිත හදාගන්න. හිත ශක්තිමත් කරගන්න.”

“සරුංගලේ වරලේ සැලේ - නිසංසලේ ගුවන් තලේ
අපෙත් මිදී වෙන රටකට යන්න හදන්නේ
උපන් බිමට වැඩිය බිමක් කොහිද තිබෙන්නේ”

ඒ. කේ. ඩී. ඩී. ලක්ෂාදි
සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ජාතික රෝහල - කොළඹ.

වකුගඩුව

“මට වකුගඩුවක් දෙන්න කවුරුත් හිටියේ නැහැ. නමුත් අම්මා තමයි මට වකුගඩුව දුන්නේ. අම්මට මොනව හරි වෙයි කියලා, මම කැමති වුනෙත් නැහැ”

ඔහු නමින් රුවන් ය. රුවන් මා හට මුණගැසුණේ සායනයේ දී ය. එවිටත් ඔහු වකුගඩුවක් බද්ධ කර අවසානය. ඔහුට අවුරුදු විසිඑකකි. නමුත් පෙනුමින් ඔහු ලාබාල ය. අහිංසක පෙනුමෙන් යුක්ත ය. ඔහු දහය ශ්‍රේණිය දක්වා ඉගෙනුම ලබා ඇත. රුවන් පවුලේ වැඩිමලා ය. ඔහුට බාල සහෝදරයෙකු හා සහෝදරියක ඇත. පියා කුලී වැඩ කරමින් පවුල රැකගනී. ඔවුන් නුවරඑළියේ පදිංචිකරුවන් ය.

වකුගඩු රෝගය,

එය අද වනවිට ලාංකිකයන්ගේ ශරීර දේහයට පමණක් නොව සමාජ, ආර්ථික හා සදාචාරාත්මක දේහයන් සියල්ලට ම විශාල බලපෑම් එල්ල කරමින් සිටින වසංගතයක් බවට පත්ව ඇත.

එය මේ දේශයෙන් ඉවත් කිරීමට හෝ අවම කරවීමට එක් වෛද්‍යවරයෙකුට හෝ ඖෂධයකට හෝ සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවට හෝ හුදකලාව කළ නොහැක්කකි. ඒ සඳහා අවැසි සියලු අංශයන්ගෙන් ඒකාබද්ධ වූ අඛණ්ඩ යාන්ත්‍රණයක් නිර්මාණය කරගැනීම සියලු වගකිව යුත්තන්ගේ වගකීමකි. ඒ සඳහා මෙතරම් කල් මැරීම නම් පුදුමයට කරුණකි. දේශයේත්, ජාතියේත් අභාග්‍යයකි.

මා ඉදිරියේ සිටින රුවන් ඒ අභාග්‍යයට ගොදුරු වූ අපේ අනාගත තාරුණ්‍යයට හොඳ නිදසුනකි.

“පුතේ අම්ම මොකද කරන්නේ” මම ඇසුවෙමි.

“අම්මා මල්ලිලාගේ වැඩ කරන් ගෙදර ඉන්නේ”

රුවන්ට නැවත ජීවත් වීමට අම්මා වරම් ලබා දී ඇත. මව් සෙනෙහස පුදුමාකාරය. එහි හැඩරුව ගුණදොස් ගැන අර්ථකතනයන් ලබාදීමට සමතෙකු සෙවීම ද අපහසු ය. අවිවාදයෙන් ම සියලු ලෝවැස්සන් ඉදිරියේ ඇ පූජනීය වන්නීය.

එය රුවන් මනසින් අවබෝධ කරගෙන ඇත. ඔහු අම්මා පිළිබඳව කථා කළේ අප්‍රමාණ සෙනෙහසකිනි. හක්තියකිනි.

“මම අම්මා මහන්සි කරවන්නෑ. හතිය ටිකක් තියෙන නිසා. මම මගේ වැඩ තනියම කරගන්නවා”

ඔහු තනියම සායනයට පැමිණ ප්‍රතිකාර ලබයි. රුවන් රෝගී වීමට පෙර සුළු සුළු වෘත්තීන් වල නිරත වී ඇත. දැන් රුවන්ගේ එක ම අරමුණ වී ඇත්තේ කිසියම් පුහුණුවක් ලබා වෘත්තියක නියැලෙමින් ආදායමක් ලබා ගැනීමට ය. හොඳ වෘත්තියක නියැලෙමින් ඔහුගේ මව රැක ගැනීමට ය.

දිනක් මම ඔහුව වෘත්තීය පුහුණු ආයතනයකට රැගෙන ගියෙමි. එහිදී ආයතන ප්‍රධානියා සමග සාකච්ඡා කොට පුහුණු අවශ්‍යතා හඳුනා ගැනීම සඳහා අදාළ අංශවලට රැගෙන ගියේ ය.

“පුතා මේ පරිගණකය ක්‍රියා කර බලන්න” යැයි ඔහුට ගුරුවරයා පැවසුවේ ය.

ඔහු පරිගණකය මත ඔහුගේ වෙවිලන දැතින් යුක්තව අකුරු කිහිපයක් ටයිප් කළේ ය.

පරීක්ෂණය අවසානයේ ඔහුව තෝරාගත් පසු අපි නැවත පිටත්වීමු.

“දවල්ට කන්නේ කොහේ දී ද?” මම ඇසුවෙමි.

“මම උදේ පහට ගෙදරින් කාලා ආවා. මම හවස ගෙදර යනකන් ඉන්නවා. මට පුරුදුයි” ඔහු පිළිතුරු දුන්නේ ය.

මම කම්පාවට පත් වුණෙමි. සුළු මුදලක් ඔහු අත තැබුවෙමි. එය කිසිසේත් ප්‍රමාණවත් නොවන බව මම දනිමි. රුවන් අන් පිහිටකින් ආධාරයකින් යැපෙන්නෙකු බවට පත් වීමට අකමැති බව මා දුන් මුදල ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ඔහු දැරූ වැයමින් ම මට අවබෝධ විය.

“අනේ මට ජීවත් වෙන්න රස්සාවක් හොයලා දෙන්න මහත්තයා”

මා ඔහු අත තැබූ මුදල දෙස වේදනාත්මකව බලාගෙන පැවසූ රුවන් එක් වරම හැරී බස් නැවතුම දෙසට වේගයෙන් දිව යන්නට වූයේ කිසිවෙකුගෙන් හෝ සැඟවීමට මෙනි.

මම මගෙන් ඇතට දිව යන ඒ අහිංසකයා දෙස බලා සිටියෙමි.

රුවන් සැඟවී යාමට උත්සහ කරන්නේ කවරකින් ද?

මගෙන් ද, සමාජයෙන් ද, නැතිනම් ඔහු ඉදිරියේ ඇති යුතුකම් වගකීම් සමූහයෙන් ද, එසේත් නැතිනම් ඔහුගෙන්ම ද?

වයි. බී. වික්‍රමසිංහ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ශික්ෂණ රෝහල (වතුගඩු ඒකකය) - මහනුවර.

පමා වූ අක්ෂරය

විවර වූ විශාල ගේට්ටු පලු දෙක අතරින් පෙනෙන සුරංගනා ලෝකය දෙස පුනිදි අයා ගත් මුවින් බලා සිටියා ය.

සත්‍යකි මේ පුරා වසර නමයක් ඇ එන්නට සිහින මැවූ සුරංගනා ලෝකයම ය. සුදු නිල ඇඳුමින් සැරසුණු ළමයින් සුරංගනාවන් මෙන් එහා මෙහා දුවමින් කෙලි සෙල්ලම් කරති. ඔහු සතුටින් තම මව දෙස බැලුවා ය.

දමයන්ති ද ආසාවෙන් පාසැල දෙස බලා සිටින තම දයණිය දෙස කඳුළු පිරි දැසින් බලා සිටියා ය. දියණිය ගේ නොඉවසිල්ල දුටු දමයන්ති ඇ වාඩි වී සිටි රෝද පුටුව තල්ලු කරගෙන ගේට්ටුවෙන් පාසලට ඇතුල් විය.

පාසලේ ගේට්ටුවෙන් ඇතුළට ගිය පුනිදිට සතුට ඉහවහා ගොස් තිබුණි. කිසි දිනෙක පාසල් ගොස් නොතිබූ පුනිදිට පාසල් යෑම තරම් සතුටක් කෙදිනකවත් අත්විඳ නොතිබුණි. කාර්යාලය දෙසට රෝද පුටුව තල්ලු කරගෙන ගිය දමයන්ති විදුහල්පති තුමාගේ කාමරය ළඟ නැවතිණි.

“එන්න ඇතුළට”

විදුහල්පතිතුමා දමයන්ති දෙසත්, පුනිදි දෙසත් මාරුවෙන් මාරුවට ඇස් ලොකු කර බලමින් කීවේ, තම මේසය මත ලිපි ගොනුවෙන් තමාට දින කිහිපයකට පෙර කලාප කාර්යාලයෙන් එවා තිබූ ලිපිය අතට ගන්නා ගමන් ය.

“මොකක්ද මේ ළමයාගේ නම”

දමයන්ති පිළිතුරු දීමට පෙර දරුවා “පුනිදි සකුන්තලා” කීවේ ඉහවහා ගිය සතුටින් ය.

විදුහල්පතිතුමා දරුවා දෙස බලමින්,

“දුවගෙ වයස කීයද?”

“අවුරුදු නවය යි” පුනිදි නොපැකිලව උත්තර දුන්නා ය.

විදුහල්පතිතුමා මව දෙස එක එල්ලේ බලමින් “ඇයි මේ දරුවා පාසලට දාන්න පරක්කු වුණේ යැයි ඇසී ය.

“විදුහල්පතිතුමා තමා දෙස ම බලා සිටි නිසා “කරදර ගොඩක් තිබ්බා. ඒකයි ඉස්කෝලෙ දාන්න පරක්කු වුණේ” දමයන්ති අභිංසක හිනාවක් පාමින් විදුහල්පතිතුමාට පිළිතුරු දුන්නා ය.

විදුහල්පතිතුමා එම පිලිතුරින් සැහිමකට පත් වී දරුවා පාසලට ඇතුළත් කිරීමේ ලිපි ලේඛනවල යෙදෙද්දී දමයන්ති තමාට සිදු වූ සියල්ල එකින් එක මෙතෙහි කරන්නට විය.

තම දරුවා ඇවිදීමට පරක්කු වන විට රෝහල වෙත යොමු කළ ආකාරයත් දරුවාගේ දණහිසින් පහළ ශක්තිමත් නොවන නිසා විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා විසින් ව්‍යායාම් සඳහා සායනයට යොමු කළ සැටින්, ඉන්පසු දරුවා මාස් පතා රෝහල් සායනයට තම ස්වාමියා වූ ප්‍රියන්ත විසින් ඉතා ඕනෑකමින් හා ආදරයෙන් රැගෙන ගිය අයුරුත් මෙතෙහි වී ය. එහිදී දරුවාගේ ඕනෑ එපාකම් ඉටු කිරීමට ප්‍රියන්ත කැප වූ ආකාරයත් වෛද්‍යවරයා දරුවාගේ දණහිස් ශල්‍යකර්මයක් කිරීම සඳහා දින නියම කිරීමෙන් පසුව තමා හා දරුවා රෝහල වෙත ගෙන ගිය සැටින්, දිනපතා දරුවා බැලීමට රෝහල වෙත ආ සැටින් මෙතෙහි වූවා ය.

දරුවාගේ ශල්‍යකර්මය සිදු කළ දින සවස පැමිණි ප්‍රියන්ත තමා හා දරුවා දෙස බලා සිටි ආකාරයත්, ලෙඩුන් බලන වේලාව ඉක්මවා ගොස් තිබුණ ද දරුවාට කෙසෙල් කවමින් දරුවාගේ ඇඳුණ සිටින විට වේලාව අවසන් බැවින් හෙදියක් පැමිණ පිට වන ලෙස කී විට දරුවාගේ මුහුණ සිපගෙන රෝහලෙන් පිට වූ සැටින් මතක් වී දැස් තෙත් විය.

තමාගෙන් ඇත් වී යන ප්‍රියන්ත තමා බැලීමට රෝහල වෙත පැමිණි අන්තිම ගමන බව දැන සිටියේ නම් තමා කෙසේවත් රෝහලෙන් පිටවීමට ඉඩ නොදෙන බව දමයන්තිට සිතිණි.

එදින ම රාත්‍රී නවයට පමණ තම මව රෝහලට පැමිණ “
ප්‍රියන්ත ඇක්සිඩන්ට් වෙලා ඉස්පිරිතාලෙට ගෙනාවා” යැයි පැවසූ
වේලාවේ තමාට මේ මොන හෙන ගෙඩියක් පාත් වුවා දැයි සිතමින්
හඬා වැළඳුන සැටිත් මෙනෙහි විය. ප්‍රියන්ත ඔපරේෂන් එකට ගත් බව
කියා මව රෝහලෙන් පිට වූ පසුදා එළිවෙන තුරු තමා නිදි වර්ජිතව
කල්පනා කළ සැටිත් රාත්‍රියේ ප්‍රියන්තගේ තොරතුරු හෙදියක් විසින්
විමසූ විට ඇති වූ සංවාදය ඉස්පිල්ලක් නැර ඇයගේ මතකයේ දිග
හැරෙන්නට විය.

“ලෙඩා ඔයාගේ කවුද?”

“ඒ මගේ මහත්තයා”

හෙදිය ටික වේලාවක් කල්පනාවේ සිට,

“එයාගේ ඔලුවට ගොඩක් ඩැමේජ් වෙලා තිබුණේ. ඔපරේෂන්
කළත් අපට එයා බේරගන්න බැරිවුණා”

ඉන්පසු හෙදිය කී කිසිවක් තමාට මතක නොමැති වී සිහිසුන්
වීමත් නැවත සිහිය එන විට රෝහල් ඇඳක් මත සිටි හැටිත් මැටි
පෙනෙන්නට විය.

විදුහල්පතිතුමා තමා දෙස වුවමනාවෙන් බලා සිටිනු දැක
තිගැස්සී තම නෙතට නැගුනු කඳුළු පිසදා ගත්තා ය.

“මේ දරුවා ඇතුළත් කරන්නට වෙන්නේ පළමු ශ්‍රේණියේ බී
පන්තියට. ඒ පන්තියේ ළමයි අඩුයි. මම ටීචර්ට කියලා තියෙන්නේ
භිහිත් කතා කරලා හෙට ඉදන් දරුවා ගේන්න”

විදුහල්පතිතුමාට අහිංසක සිනහවකින් සංග්‍රහ කළ ඇය දරුවා
ද සමඟ ගුරුතුමිය හමුවී කථා කළා ය. ගුරුතුමිය ද දරුවා පාසලට
ඇතළත් කිරීමට පමා වීම පිළිබඳව දමයන්තිට දෝෂාරෝපණය කළ
අතර පසුදා සිට දරුවා රැගෙන එන ලෙස ද දන්වන ලදී.

තමාට සිදුවූ කරදර ගුරුතුමියට කීමට සිත් වුවත් ඒ සියල්ල
මැඩගෙන ගුරුතුමියට ආචාර කොට දරුවා සමඟ විදුහලෙන් පිටවිය.

කෙසේ නමුත් දරුවා පාසලට ඇතුළත් කිරීමට පමා වීමේ පසුතැවිල්ල දමයන්තිට ඇති වූයේ අදක ඊයෙක නොවේ. දරුවාගේ ඔපරේෂන් එකෙන් පසු සතිපතා දරුවා සායනයට ගෙන එන ලෙස වෛද්‍ය උපදෙස් ලැබුණ ද ඒ කිසිවක් නොකොට වසර පහක් තමා විදේශ ගතවීම නිසා දරුවාට ඇවිදීමට නොහැකි වූ බව පවසා වෛද්‍යවරයා දමයන්තිට දෝෂාරෝපණය කිරීමත් දමයන්තිට පසුතැවීමට හේතු වූ කාරණා විය.

සියල්ල සිදුවූයේ තම ස්වාමියා මරණයට පත්වීමෙන් ඇතිවූ ආර්ථික ප්‍රශ්න නිසා තමාට විදේශ ගතවීමට සිදු වූ නිසා බව දමයන්ති හොඳාකාරව ම දැනී. විදේශයෙන් පැමිණි පසු නැවතත් දරුවාට බෙහෙත් ගැනීමට ගිය විට වෛද්‍යවරයාගේ ඉල්ලීම මත රාගම සායනට රැගෙන යාමත් වෛද්‍යවරයා හා සමාජ සේවා මහතා නිවසට පැමිණ බල කළ නිසා දරුවා පාසැල් ගත කිරීමට හැකි වීම ද දරුවාගේ වාසනාව මත සිදුවූවක් බව සිතා සිත හදාගන්නවා හැර දමයන්ති වෙත කරන්නට කිසිවක් නොවී ය. කෙසේ වෙතත් දැන් සියල්ල අවසානය. හෙට සිට පුනිදි පාසල් යන්නී ය. දමයන්ති ගේ සිතට කලකට පසු මහත් සැහැල්ලුවක් දැනිණි.

ඇ පාලේ ගස් සෙවණක් යට රෝද පුටුව නවතා පුනිදි ඉදිරිපිට දණගසා ඇගේ මුහුණ දෙස ආදරයෙන් එබී බැලුවා ය. සොම්නස උතුරන ඒ සුන්දර මුහුණේ අනාගතය පිළිබඳව බොහෝ සුභ සිහින සටහන්ව තිබිණි. දමයන්ති මහත් සෙනෙහසින් පුනිදි ගේ මුහුණ සිප ගත්තා ය.

කුමාර දයාවංශ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
දිස්ත්‍රික් රෝහල - ගම්පහ.